

Молода Україна

ЖУРНАЛ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕМОКРАТИЧНОЇ МОЛОДІ

РІК ВИДАННЯ XLV

КВІТЕНЬ-ВЕРЕСЕНЬ — 1996 — APRIL-SEPTEMBER

Ч. 435

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

V. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Ihor J. Lysyk,
885 Beaufort Ct.
Oshawa, Ont. L1G 7J7

T. Boyko,
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C. Y2A 6X3

В США:

Головний представник

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed In.
Hopewell, N.J. 08525

Pawlo Prokopenko,
75 Kennedy Circle
Rochester, N.Y. 14609

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S.W.
Cleveland, Ohio 44144

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

A Ukrainian Monthly Magazine
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Canadian Youth
Association -- ODUM

Голова ЦК: М. МОРОЗ

Редагує колегія:

редактори — Л. Ліщина,
В. Родак, О. Харченко;
члени — Ю. Криволап, А. Лисий,
Л. Павлюк, О. Пошиваник.

In USA -- Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: M. Moroz

Адміністратор Зіна Корець
Тел. (416) 763-3422

100 The East Mall, Unit 10,
Etobicoke, Ontario, M8Z 5X2

Це число редагував Олександр Харченко.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 25.00 доларів

Ціна одного примірника: 2.50 дол.

В Австралії 17.00 дол. (австрал.)

Ціна одного примірника: 2.00 дол.

В Англії і Німеччині 18.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 2.05 дол.

В усіх інших країнах Європи 17.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 1.70 дол.

В усіх країнах Південної Америки 15.00 дол. (америк.)

Ціна одного примірника: 1.25 дол. (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журналу, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо прислати поштові марки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 65 канадських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову, рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати на адресу:

MOLODA UKRAINA

Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — О. Світлий, К. Квітчаста, М. Ляхович. Проза: Президент Л. Кучма — Привіт Олімпійцям. В. Соколик — Спортсмени і спортсменки з України на XXVI Олімпіаді. О. Харченко — Дев'ятий Всеодумівський З'їзд. В. Соколовська — Нова управа ТОП у Торонто; Англомовний текст — ODUM Camps. П. Прядка — Під назвою Олешки. К. Квітчаста — Відлуння Тисячоліть. О. Х. — Відзначення Ярослави Шафранюк. Д-р Є. Рослицький — Сердечні привіти. А. Білан — Перший лавреат Шевченківської премії з діаспори. Микола Сингаївський — Своє джерело. Олександр Федорук — Ніна Саєнко. Любомир Белей — Вступне слово до збірки поезій Михайла Ляховича "Хресна дорога українців Боснії". Листи до редакції. Олена Башун — Лист з бібліотеки в Донецьку.

НА ОБКЛАДИНЦІ: Микола Бідняк. "Архангел Михаїл", 1965, олія, полотно, 180 x 130.

Спортсменам, тренерам —
членам Олімпійської команди України

Шановні друзі!

1996-й рік увійде у літопис нашої держави як дебют спортсменів України на літній Олімпіаді. У Ліллекхаммері майже два роки тому ваші колеги успішно стартували на зимовій Олімпіаді. Вам випало щастя представляти Україну в ювілейний для великого спорту рік: Олімпіада відзначає своє 100-річчя. Тим почесніший цей дебют. І не лише для того, хто зійде на п'єдестал. А для кожного, хто 19 липня вийде на Олімпійський стадіон Атланти під державним прапором України. Ви наближали цей урочистий момент разом з усією країною, і тепер вона живе очікуванням радісного моменту співучасті у найзнаменнішому спортивному форумі.

Спорт у світі став тією могутньою силою, яка здатна долати кордони. Оперуючи мовою дружби, вона несе в усі світи надію, добро і радість. Ви, олімпійці, повпреди цієї сили. Отже, ви — дипломати, націлені тільки на добро. Ви — воїни мирної армії, в арсеналі якої лише спортивна зброя. І ви здатні зробити для рідної України, для зміцнення її престижу не менше, ніж професійні дипломати чи політики.

Маю підстави стверджувати: участь Олімпійської команди України в Іграх у Атланті — набуток не лише спортивної громадськості. Уся країна допомагала вам готуватися до них — і матеріально, і духовно.

Ви — наші сини й дочки. І мати-Батьківщина не ділитиме своїх дітей на тих, кому усміхнеться фортуна, а кому — не дуже. Ми пишатимемося тими, на чю честь пролунає далеко від рідної землі Гімн України. Водночас ми будемо гаряче вболівати за кожного з вас.

У переддень відкриття XXVI Олімпійських Ігор бажаю усім вам спортивної наснаги. Хай всміхнеться вам сонце Атланти! Хай надихаючі вітри з України долинуть до вас і донесуть найщирішу підтримку та любов співвітчизників. Ми певні, що олімпійці-96 гідно продовжать традиції своїх славних попередників.

Успішних вам стартів в Атланті!

 Л.КУЧМА

*(За журналом "Олімпійська Арена".
Кольоровий, розкішний журнал, видає Національний Олімпійський Комітет України,
виходить у Києві чотири рази на рік.)*

Всеволод СОКОЛИК

СПОРТСМЕНИ І СПОРТСМЕНКИ З УКРАЇНИ НА XXVI ОЛІМПІЯДІ

СЕРГІЙ БУБКА

спорт: легка атлетика
скок з жердиною

день і місце народження: Луганськ
4 грудня 1963 р.

висота: 1.84м
вага: 80 кг

Сергій Бубка — це один з найвидатніших спортсменів цього століття. Почав займатися скоком з жердиною 1974 р. під опікою тренера В. Петрова. Встановив 35 світових рекордів у скоку з жердиною — 17 на відкритому повітрі, а 18 — під дахом. Перший рекорд під дахом — 5.81м, а перший на відкритому повітрі — 5.85м (оба 1984 р.). В цей час його рекорди є 6.14м на повітрі і 6.15м під дахом. 40 разів подолав висоту 6.00м, а всі решта спортсменів світу лише 8 разів. Одинокий спортсмен, що здобув золоту медалю на всіх п'ятьох Чемпіонатах Світу. Неймовірно здібний — вправляє гімнастику, пробігає 100м за 10.2 секунди, кращий вислід у скоку в довжину — 7.80м. Старший брат Василь Бубка також скаче з жердиною і також є членом збірної України на Олімпійські Ігри.

Кращі успіхи:

- 1995 — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті (5.92м).
- 1994 — Встановив 1 світовий рекорд на відкритому повітрі.
- 1993 — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті. — Встановив 2 світові рекорди під дахом.
- 1992 — Встановив 4 світові рекорди: 3 на відкритому повітрі, а 1 під дахом.
- 1991 — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті під дахом (6.00м). — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті (5.95м). — Встановив 8 світових рекордів: 4 на відкритому повітрі, а 4 під дахом.
- 1990 — Встановив 1 світовий рекорд під дахом.
- 1989 — Встановив 1 світовий рекорд під дахом.
- 1988 — Золота медалю на Олімпіяді (5.90м). — Встановив 2 світові рекорди на відкритому повітрі.
- 1987 — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті під дахом (5.85м).

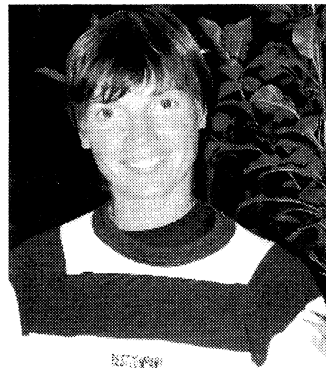
- Золота медалю на Світовому Чемпіонаті (5.85м).
- Встановив 3 світові рекорди: 1 на відкритому повітрі, а 2 під дахом.
- 1986 — Встановив 5 світових рекордів: 1 на відкритому повітрі, а 4 під дахом.
- 1985 — Перший змагун, що подолав висоту 6.00м. — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті під дахом (5.75м). — Встановив 1 світовий рекорд на відкритому повітрі.
- 1984 — Встановив 7 світових рекордів: 4 на відкритому повітрі, а 3 під дахом.
- 1983 — Золота медалю на Світовому Чемпіонаті (5.70м).

ОЛЕНА ПАХОЛЬЧИК

спорт: вітрильний спорт "470"

день і місце народження: Майкаїн, Казахстан
2 листопада 1964 р.

висота: 1.78м
вага: 66 кг

Спочатку Олена Пахольчик займалася кошківкою. Випадково попала у вітрильний спорт 1985 р. Після Олімпіади 1988 р., тренер Віктор Коваленко запропонував їй тренуватися і змагатися у клясі "470" з Л. Москаленко (бронзова медалю на Олімпіяді). 1990 р. Олена одружилася з киянином (також змагуном вітрильного спорту кляси "470") і переїхала до Києва. На Олімпіяді в Барселоні 1992 р., до останньої гонки, Олена і Л. Москаленко займали 2-ге місце. В останніх змаганнях вони відпали від першунів і остаточно опинилися на 4-му місці. 1993 р. Олені Пахольчик народилася дитина, а її партнерка у спорті Л. Москаленко виїхала з України. Олена перервала тренування. Повернулася до вітрильного спорту 1995 р. з новою партнеркою Русланою Таран.

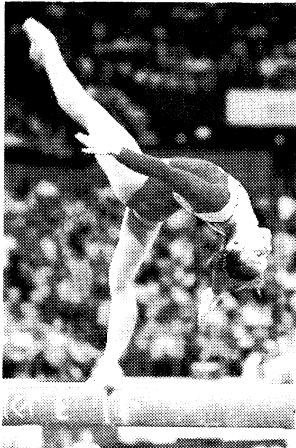
Кращі успіхи:

- 1996 — Золота медалю на Європейському Чемпіонаті (партнер Р. Таран).
- 1995 — Золота медалю на Європейському Чемпіонаті (партнер Р. Таран). — Срібна медалю на Світовому Чемпіонаті (партнер Р. Таран). — Здобула Кубок Світу — найкращі у світі після результатів сезону (партнер Р. Таран).

- 1992 — Бронзова медалія на Європейському Чемпіонаті (партнер Л. Москаленко).
— 4-ге місце на Олімпіаді в Барселоні (партнер Л. Москаленко).
- 1991 — Золота медалія на Світовому Чемпіонаті I (партнер Л. Москаленко).
— Срібна медалія на Світовому Чемпіонаті II (партнер Л. Москаленко).
— Срібна медалія на Європейському Чемпіонаті (партнер Л. Москаленко).
— Здобула Кубок Світу (партнер Л. Москаленко).
- 1990 — Срібна медалія на Іграх Доброї Волі (партнер Л. Москаленко).
— Здобула Кубок Світу (партнер Л. Москаленко).

ЛІЛІЯ ПОДКОПАЄВА

спорт: гімнастика
день і місце народження: Донецьк
15 серпня 1978 р.
висота: 1.46м
вага: 39 кг

Малою Лілія Подкопаєва часто хворіла. Її бабуся вірила, що фізичні вправи допоможуть внучці загартуватися і покращають здоров'я. Тому завела її до спортивного клубу, де мала Лілія почала вправляти гімнастику. З часом гімнастика захопила весь її час (вона також перестала хворіти). В наслідок гарних результатів, 1991 р. Подкопаєву запрошено тренуватися зі збірною СРСР. Це не здійснилося через розвал СРСР.

Лілія все ж таки не розчарувалася, а навпаки, підкреслила, що в Україні є для неї більше можливостей. 1993 р. Лілія Подкопаєва стала членом збірної України та здобула перші медалі у міжнародних змаганнях. Під опікою тренерів Галини Лосинської і Олега Остапенка та хореографа Світлани Дубової, врівноважена та спокійна Подкопаєва підготовляється до Олімпіади: "У цьому періоді головне набути чіткості та стабільності."

Кращі успіхи:

- 1996 — 3 золоті медалі (багатоборство, вільні вправи та бруси) на Європейському Чемпіонаті.
- 1995 — 2 золоті медалі (багатоборство, стрибок) на Світовому Чемпіонаті, також 2 срібні медалі.

- 1994 — Золота медалія у стрибку, а бронзова у вільних вправах на Іграх Доброї Волі.
— Срібна медалія (рівноважнія) на Світовому Чемпіонаті.
— 4 медалі на Європейському Чемпіонаті — золота у вільних вправах.
- 1993 — 3 медалі на Кубку Європи (2 срібні і 1 бронзова).

РУСЛАНА ТАРАН

спорт: вітрильний спорт "470"
день і місце народження: Євпаторія
10 жовтня 1970 р.
висота: 1.63м
вага: 52 кг

Старший брат Максим познайомив Руслану Таран з вітрильним спортом на 10-му році її життя. Брат, на жаль, не дожив, щоб побачити спортивні успіхи своєї сестри — він загинув у боях в Афганістані. 1986 р. Руслана попала під опіку тренера Віктора Коваленка і він по цей час її тренує в класі "470". З партнеркою С.

Олексіною, вона здобула золоту медалю на Європейському Чемпіонаті 1993 р. Перемога мала подвійне значення для Руслани — це її перша перемога та перша перемога молоді України в класі "470". Незважаючи на успіхи, Руслана Таран і С. Олексіна розійшлися 1994 р. Руслана з'єдналася з Н. Гапанович, але партнерство тривало менше року. Весною 1995 р. Руслана Таран з'єдналася з О. Пахольчик, яка якраз поверталася до вітрильного спорту після дворічної відсутності. Вони спільно підготовляються до Олімпіади.

Кращі успіхи:

- 1996 — Золота медалія на Європейському Чемпіонаті (партнер О. Пахольчик).
- 1995 — Золота медалія на Європейському Чемпіонаті (партнер О. Пахольчик).
— Срібна медалія на Світовому Чемпіонаті (партнер О. Пахольчик).
— Здобула Кубок Світу — найкращі у світі після результатів сезону (партнер О. Пахольчик).
- 1994 — Срібна медалія на Світовому Чемпіонаті (партнер Н. Гапанович).
- 1993 — Золота медалія на Європейському Чемпіонаті (партнер С. Олексіна).

Усіх разом Україна вислала 237 олімпійців. На день друку цього числа "МУ" 30 липня, Україна здобула 5 золотих, 2 срібні і 6 бронзових медалей. (Ред.)

Олексій СВИТЛИЙ

Якщо насправді ти поет
І правда груди душе,
Співай, як сонячний кларнет
І рви бумажні душі.

Хай навкруги усі кричать
І хвилями вирують,
Ти сам собі не дай збрехать —
Хай ніженьки цілують.

Якщо насправді ти поет,
Тебе в боки штовхають
І без журналів і газет
Тебе завжди пізнають.

Якщо насправді ти поет
І вибору немає,
То знай тоді насамперед,
Що слава не вітає.

Довічно в серці буде жить
Твій шепіт калиновий,
Та все життя тобі носить
Лише вінок терновий.

Осінь ниже барвисте намисто,
Ніч хвилини у дня відніма,
Уже жовкне на дереві листя,
А тебе все нема і нема.

Самоцвітом горить горобина,
Наші мрії до нас поверта,
І ця пісня до тебе полине,
Наче осінь сумна золота.

Почуттями моїми зігрита,
Ти в розлуці відчуєш мене,
Наша осінь і бабине літо
Журавлями у вир промайне.

Я сумую, старіючи трохи,
Під ногами вже листя густе,
Наші мрії і наші дороги
Сірий дощ замете, замете.

Та весною повернуться знову
Солов'ї, як моє каяття,
Ми з тобою продовжим розмову
На життя, на життя, на життя.

БАЛАДА про МОВУ

Ціную і шаную слово,
Воно щасливе відчуття,
У серці шепіт калиновий,
Історія і майбуття.
Скажу відверто ще, між нами,
Мене приємно дошкуля
Оте найперше слово "мама",
Що видихає немовля.
Немає нації без мови,
Той люд не коштує гроша,
Вона життя його умова,
Вона і тіло, і душа.
Нехай умру я, це не нове,
Та я вам зовсім не про те,
Нехай бо рідне, щире слово
Мені на цвинтарі цвіте.

Його мішали, як полову,
В тіні двуглавого орла,
Його слізьми вмивали вдови
В лиху годину край села.
Хотіли нас загнати в хаці,
Щоб зовсім ми були дурні,
За нього гинули найкращі
І без війни, і на війні.
Скажу вам істину стареньку:
Хіба б ми вижити змогли,
Якби не хлопці, що за неньку
Навік мід крутами лягли.
Якби не рід від козаченьків,
Що ми тримаємо в руках,
Бенкетували б вороженьки
На наших праведних кістках.
Воно не вмерло у безладді,
Воно над обрієм пливе.
І в Аргентині, і в Канаді
Серед братів моїх живе.
Ото ж цінуюте і кохайте
Рідненьку мову — цю красу
Як і коріння, не міняйте
На ту імперську ковбасу.

ЗБЕРЕЖИ УКРАЇНУ

Від Оболоні до Канади,
До Австралійських берегів
Своїх дітей збирає мати,
Що подолала ворогів.
І там, де небо світлосине,
Безмежне поле, мов життя,
В дитинстві ступиш на стежину —
Назад немає вороття.

Бережеш ти і славу, і рани,
І війною розстріляну ніч.
Про походи славетних гетьманів
Ще співає нездолана Січ.
Ти у мене на світі єдина
І про долю кажи, не кажи,
Боже мій, збережи Україну,
Україну мою збережи.

Тебе в кайдани забивали,
Палили сотнями пожеж,
Та ти, як Фенікс, оживала,
Так і донині ти живеш.
Прости, що доля розкидала
Твоїх дітей по чужині,
Та рідна мова не пропала,
Як рідна хата у ві сні.

Бережеш ти і славу, і рани,
І війною розстріляну ніч.
Про походи славетних гетьманів
Ще співає нездолана Січ.
Ти у мене на світі єдина
І про долю кажи, не кажи,
Боже мій, збережи України,
Україну мою збережи.

Твій рідний голос чую знову,
Прийшов твій час, твоя пора
І лине пісня, лине слово
Від Ніагари до Дніпра.

(Закінчення на стор. 8)

Олександр ХАРЧЕНКО

ДЕВ'ЯТИЙ ВСЕОДУМІВСЬКИЙ З'ЇЗД

Колись, давно, у 1950-их роках можна було говорити про діяльність ОДУМ-у та кількість його Філій у Німеччині, Англії, Австралії, Канаді та США. Тоді участь у всеодумівських з'їздах брало по яких 400, а то й більше осіб. А на Дев'ятий Всеодумівський З'їзд прибуло всього 40 осіб. Але якщо візьмемо до уваги, що деякі учасники прибули до Лондону на свій З'їзд, подолавши віддаль у півтори тисячі кілометрів, і то різними видами транспорту, здебільша літаками та автами, то ми переконаємося, що маємо до діла з відданими своїй організації членами, для яких вислів: "ODUM FOREVER", тобто: "ОДУМ НАВІКИ", має велике значення.

Дев'ятий З'їзд проходив на Одумівській Оселі "Україна" в Лондоні, протягом трьох днів від 21-го до 23-го червня, з тим, що офіційна суто організаційна частина відбулася в суботу, 22-го червня.

З'їзд відкрив інженер Микола Мороз — Голова Центрального Комітету ОДУМ-у. Привітавши учасників, він запропонував обрати Президію Дев'ятого З'їзду, який ввійде в історію ОДУМ-у вже тим, що вся Президія складалася з молодих одумівців, а Головою Президії був молодий інженер Юрій Педенко.

На З'їзді звітували: Голова ЦК й окремі референти, Кошові ОДУМ-у та Голови ТОП США й Канади, редактор Журналу "Молода Україна" Леонід Ліщина та Голови Постійних Комісій при Центральнім Комітеті ОДУМ-у: Стипендійної, Статуткової, Таборової, Господарчої та Комісії Одумівських Зустрічей.

Після звітів відбулася традиційна точка запитів і дискусії. Тема широка. Учасники З'їзду, зокрема, обговорювали важливі питання: "ОДУМ — що ми плануємо для нової генерації?" та "ОДУМ і Оселя "Україна". А якщо висловлюватися словами основоположника ОДУМ-у св. п. Івана Багряного і його генерації, тоді тема звучатиме: "ОДУМ — камо грядеші?" Олексій Шевченко говорив про зміну правил у Корпорації "Україна". Він пропонував, щоб кожен Член Корпорації мав лише один голос, без огляду на те — скільки уділів цей Член має. Василь Тимошенко висловив думку, щоб Оселя щороку призначала певні кошти для одумівської діяльності. Віктор Педенко (старший), запропонував створити "Одумівську Фундацію", на зразок існуючої Фундації ім. Івана Багряного. Така фундація зможе розгорнути широку діяльність у виховничій, організаційній, видавничій та інших галузях ОДУМ-у. Валентина Родак застерегла, що для створення фундації потрібні фонди і то не малі. Вона більше підтримує думку Василя Тимошенка щодо джерела фондів на одумівську діяльність. Леонід Ліщина висловив признання Уділовцям, Членам Дирекції Оселі "Україна", зокрема, Головам Корпорації (Миколі Співаку, Борисові Яремченкові та Іванові Данильченкові), які всі разом і кожен по своїх можливостях, створили надзвичайно гарну Оселю, най-

кращу з усіх відомих українських відпочинкових осель. Жодна така оселя не передала на виборчу кампанію в Україні \$100,000.00. Леонід Ліщина сказав: "Я думаю, що всі ми повинні бути гордими за нашу Оселю!" Ця заява викликала щирі оплески серед учасників, в основному, як уже було зазначено раніше — молоді. Далі вів головний редактор, підбадьорений оплесками "народних мас" — ми не повинні боятися сказати про це привселюдно на повний голос. Редактор вважає несправедливим концепцію "один член — один голос". Корпорація може давати допомогу на одумівську діяльність, це так, але не якийсь конкретний відсоток із прибутків (оскільки такий варіант може бути в конфлікті зі статутом Корпорації), а за згодою Ради Директорів.

У дискусії взяв участь Голова Дирекції Оселі "Україна" Микола Співак. Він сказав, що до цього питання ми повинні підходити як одна родина, одумівська родина. Він вітає бажаючих перебрати керівництво Оселі, але перед тим як перебрати, вони повинні бути свідомими, що на них лежать великі обов'язки. Вони повинні навчитися і керувати, і працювати, "щоб Оселя розцвітала квітами, а не цвіліло по стінах". Микола Мороз заявив, що дискусійні питання, які стосуються Корпорації слід піднімати на Річних Загальних Зборах, а не на Всеодумівським З'їзді. Навіть якщо хтось не погоджується зі статутом, тоді треба подати пропозицію щодо змін на Зборах і там вирішувати ті проблеми.

До єдності теж закликав Голова ТОП-у в Лондоні Олександр Блошинський. Він сказав: "З доброю волею ідім разом і ми досягнемо багато більше!" Голова Головної Управи ТОП-у Іван Данильченко, він же й Культурно-Освітній Референт Дирекції Оселі, пригадав молодим учасникам З'їзду, що коли були непереливки, Директори гарантували власним майном позичку в Українському Братському Союзі в сумі /200,000.00 для розбудови Оселі, а крім того, ще позичали в українських кредитівках кожен по /5,000, теж під власне майно. "Ми їздили по всіх одумівських осередках в Америці й Канаді і закликали одумівців і топівців купувати уділи в Корпорації. Ми обіцяли, що гроші за уділи підуть на розбудову Оселі "Україна". І ми досягнули те, що обіцяли — сказав Іван Данильченко. Він закликав учасників З'їзду провести ефективну кампанію по своїх осередках, у справі святкування ювілею 20-ліття Оселі. До єдності в ім'я добра ОДУМ-у й ТОП-у та Оселі "Україна" закликав Кошовий Канади Віктор Ліщина. Як на мій погляд, з уваги на важливість цієї теми, Центральний Комітет ОДУМ-у повинен влаштувати добре обґрунтований семінар, з участю сьогоднішньої молоді, з невеликим відсотком "бувших", бодай для годиться, та з участю Дирекції та широкого членства Корпорації. Можливо такий семінар відбудеться у рамках Одумівської Зус-

трічі '96.

Найбільша баталія на З'їзді проходила під час обрання Голови і Членів Центрального Комітету ОДУМ-у. Ту баталію можна схарактеризувати як процес омолодження керівних органів цієї молодіжної організації. Молодий адвокат Віктор Ліщина був обраний Головою ЦК ОДУМ-у. Протягом десяти минутих років він був Кошовим ОДУМ-у Канади.

Приємно було слухати звіт Голови Таборової Комісії — Віри Петруші. Вона заявила, що колись було тяжко знайти людей для праці в літньому таборі Юного ОДУМ-у, а тепер навпаки — люди самі зголюються на працю і в Команді, і в кухні. Започаткували табір малят: протягом тижня на таборі будуть діти і їхні батьки. Для реклями про літні одумівські табори видали друком кольорову летючку. Плянують видати календар зі знімками з табору і роздавати календар під час коляди.

З великим зацікавленням учасники З'їзду заслухали звіт Наталки Лисої-Ріленд про відновлення одумівської діяльності в Міннеаполісі, де протягом 10-ти минутих років праця в ОДУМ-і дещо занепала — просто через брак дітей. Тепер ситуація міняється на краще. Зорганізували літній міні-табір. Зголосилася 31 особа. Вік таборовиків — від одного до 75. Звіти Віри Петруші і Наталки Лисої-Ріленд присутні сприйняли з великим захопленням і гучними оплесками.

Слід пригадати, що членство ОДУМ-у поділяється на 4 категорії Старших Виховників, а саме: найвищий ступінь Провідників, за ними йдуть Дорадники, потім Учасники, і найнижчий ступінь — Кандидати. Олександр Полець — ТОП США, подав внесок, щоб Дев'ятий Всеодумівський З'їзд надав найвище звання "Старшого Виховника — Провідника ОДУМ-у" — слідує особам, які пройшли належний вишкіл і стажування виховної праці з юнацтвом і молоддю: Юрій Педенко, Григорій Полець, Микола Жидовка, Іван Китастих, Віра Петруша, Тарас Родак, Наталя Лиса-Ріленд, Олександра Косогор, Ліда Шкребець, Христя Косогор, Галя Косогор, Леся Скиба, Ганя Метулинська, Олесь Скиба, Оксана Родак-Луценко, Анатолій Луценко, Андрій Смик, Тарас Ліщина, Сві-

тлана Ліщина, Віра Соколовська, Валя Яр.

Одумівські діячі: Віктор Педенко, Микола Мороз та Валентина Родак — роблять заходи щодо створення відділів ОДУМ-у в Україні, зокрема, в Донецьку та на Полтавщині. Але дотепер конкретних результатів ще немає, таких, як наприклад, можуть похвалитися молодіжні організації Пласт і Спілка Української Молоді, які вже мають в Україні свої складові організації та влаштовують літні відпочинкові і вишкільні табори для молоді в Україні.

До учасників Дев'ятого З'їзду звернувся листом визначний одумівець, відомий суспільно-громадський і політичний діяч, доктор Анатолій Лисий — Голова Фондації ім. Івана Багряного, у справі: "Багрянівських Читань в Україні". Д-р Лисий повідомив, що в Україні проходять приготування до відзначення 90-ліття з дня народження Івана Павловича Багряного. До цього ювілею готується студентська молодь, яка гуртується навколо молодіжного журналу "Молода Нація" та Товариства ім. В'ячеслава Липинського. Ця група молоді інколи влаштовує семінари на політичні, історичні та сучасні теми. Тепер ця група запропонувала влаштувати на початку жовтня цього року семінар "Багрянівські Читання", на тему політичної і суспільно-громадської діяльності Івана Багряного. У цьому семінарі, який триватиме два дні, візьмуть участь біля 300 осіб з усієї України. Три найкращі доповіді будуть нагороджені грошовими преміями та будуть опубліковані в журналі "Молода Нація". Д-р Лисий закликав учасників З'їзду та одумівських спостерігачів взяти участь у семінарі "Багрянівські Читання" та частинно спонзорувати задум молодих ентузіастів України і таким чином спричинитися до відзначення ювілею Івана Багряного — основоположника ОДУМ-у.

На завершення Дев'ятого Всеодумівського З'їзду всі учасники відспівали Марш Української Молоді — "Ми об'їхали землю навколо..." на слова Івана Багряного. Прекрасне виконання.

До Центрального Комітету на З'їзді обрані: Голова — В. Ліщина, Перший Заступник — А. Шевченко, Другий Заступник — В. Петруша, Секретар — Ю. Педенко, Секретар — Г. Полець, Секретар — Л. Скиба.

"КОЗУБ"

ПРОДОВЖУЄ ДАЛЬШУ ПРАЦЮ

На Річних зборах 20 червня 1996 р. вибрано нову управу, яку очолили: Валентина Родак — голова, Ірина Завадська — секретар, Маруся Маумчук — касир.

До Кондтрьольної Комісії вибрано: Петра Гамула, Оксану Кузан і Ростислава Василенка.

На осінь готується окремих ювілейний вечір відмічення "40-річчя "Козуба", випуск другого справленого видання ювілейної книжки "Козуба" та ряд ілюстрованих доповідей про призабуту культуру нашого народу.

N. - J. SPIVAK LTD.

1158 Wonderland Road

LONDON, ONTARIO

N6L 1A6

(PRE-MIX CONCRETE)

НОВА УПРАВА ТОП–у ТОРОНТО

Група молодих батьків і прихильників ОДУМ–у 30–го вересня 1995 року зібралася в одумівській кімнаті при Катедральній Громаді св. Володимира в Торонто з наміром обговорити одумівські літні табори. На пропозицію Василя Тимошенка вирішили провести вибори управи ТОП–у Торонто і таким чином поживити діяльність ОДУМ–у в Торонто. І хоч головна увага й надалі буде звернена на одумівські літні відпочинково–виховні і вишкільні табори, існує можливість на розвиток інших позитивних подій. Після деяких дискусій, (будучи членами ТОП–у, ми почувалися значно старшими), ми узгіднили дату для виборів наприкінці жовтня 1995 року). Ми продовжували обговорювати різні питання, пов'язані з одумівською діяльністю, зокрема, одумівські літні табори, визначили наші завдання на майбутнє та погодилися сконтактуватися з нашими друзями в інших містах, де б'ються одумівські серця. Ми також мали приємність оглянути три барабани прозірок із попередніх одумівських таборів, зустрічей, з'їздів, прогульок, зібрань. Прекрасні картини і спогади. Одна прозірка з прогульки до річки на оселі "Київ" біля Торонто навіяла нам думку, щоб Філія ОДУМ–у Торонто збиралася частіше, більш регулярно. Ми свідомі того, що не кожного тижня чи навіть кожного місяця, але бодай декілька разів на протязі року. І як виявилось, це була добра думка, бо ми вирішили через два тижні влаштувати прогульку на оселю "Київ" (пікнік для місцевої одумівської родини, смажені ковбаски для дівчорі, тощо). З нетерпінням чекали назначеного дня,

оскільки цілий тиждень перед пікніком була чудова тепла соняшна погода. Але як швидко міняється погода восени! В день пікніку температура впала, був сильний вітер... Небо ніяк не могло визначитися. Однієї хвилини воно було соняшне і чисте, а наступної — накондубасилося, стало темно–сірим і мокрим. І незважаючи на вибрики погоди, яких 10 сімей вибралися на пікнік. Прибувши на оселю, ми сказали собі, що погода не перешкодить нам у наших намірах. Створили дві дитячі групи: старших і молодших. На прогульку до річки пішли старші діти, в супроводі двох батьків, а молодша група, під наглядом батьків, розважалася на дитячому майданчику. Спеціалісти зайнялися смаженням ковбасок та готуванням інших страв на "бенкет". Незважаючи на несприятливу погоду наш пікнік дуже сподобався всім учасникам. Веселі дитячі голоси лунали на оселі "Київ", а коли прийшов час повертатися додому, організатори зустрілися з протестом. За організування прекрасного пікніку висловлюю щире подяку Оксані Шевченко.

Всі погодилися на тому, що зроблено добрий початок та що ми повинні разом плянувати наші майбутні пригоди, а також, щоб збільшити нашу групу. Про розвиток подій будемо повідомляти.

Нова управа ТОП–у Торонто: Василь Тимошенко — Голова, 1–ий Заступник — Оксана Шевченко, 2–ий Заступник — Віра Соколовська, Фінансовий Секретар — Галина Звірховська, Секретар — Наталка Семеген, Контрольна Комісія — Михайло Вовк.

ODUM Camps...

They mean different things to different people. I equate ODUM camps to friendship. Most of my dearest and oldest friends were made at camp over 20 years ago. (Boy, that sounds awful - you really don't realize how old you are until you say something like that.) Occasionally, I think that perhaps our friendships, the ones developed at ODUM camps were a fluke, a freak of nature, just one of those things that happen. Then again... maybe not.

Some years ago, my friend and I shared the joy when her first niece was born. We, my friend, her niece and I have spent a lot of time together. We often shared our stories of far off places (Chicago, Detroit, New York - hey, for a little kid, these places were just as exotic as Timbuktu), great friends and interesting experiences. The little niece would listen with interest and curiosity. She could not understand how we knew so many people, in so many different town and cities throughout North America, and in a few isolated cases, around the world. How was it that we had made so many friends? Upon some reflection the answer was clear - ODUM camps. She vowed that she would go to ODUM Camps and she too would make many friends, travel to visit her friends and share many adventures.

tures.

Years have past. I now have children of my own to share my life experiences and camp tales. I wanted my children to experience ODUM camps and decided to help ODUM Camps retain their high level of success and enjoyment. My friends (from ODUM camps, of course) and I have now plunged into the organization of these camps. We have set goals and objectives and have strived to meet them. We have had many successes, along with some deficiencies. We have utilized things from previous camps and attempted to implement new programs and procedures. In the process we have gained new friends and shared new experiences - all of which has been very rewarding.

The staff that works at our Camps is GREAT! They are individuals from the U.S. and Canada (including my friend's niece). It was evident that they all wanted to be there, gave 110% effort, had great intentions for future improvements, spoke their mind (a.k.a. whined a bit) and overall had an enjoyable work experience. This in itself was rewarding to witness. However, when you took a deeper look inside these individuals they were all the best of friends. I mean really tight,

відкривайте

КОНТО СОВИ

Кредитова Співка "СОЮЗ" радо пропонує Вам відкрити конто для дітей — Конто Сови "Симон". Це конто дасть можливість Вашим дітям навчитися ігровим шляхом урядити грошми. Конто Сови призначене для дітей до 12 років і надає їм такі спеціальні зручності та послуги:

- * ощадну книжку сови Симон
- * членську картку Конта Сови
- * величину уділів лише 10 доларів
- * подарунки, конкурси
- * термінові вклади на суму лише у 100 доларів
- * річну випуску про ріст заощаджень

Коли заповните першу сторінку Вашої книжки сови Симон, Ви одержите м'яку забавку — сову Симон!

So-USE CREDIT UNION

TORONTO	(416) 763-5575
MISSISSAUGA	(905) 568-9890
OSHAWA	(905) 432-2161
So-USE VOICE	(416) 760-9940

best-buddies; one for all and all for one; stuck together like a glue. If one had a concern or problem, it became a community concern or problem. If one was down and out about some issue, the rest would stick behind them, cheer them up, help them out, whatever it took. By the end of camp, plans to see each other were being made for "Zustrich", Christmas Break and beyond.

These individuals have attended ODUM camps for the past 5-10 years. They came from the U.S. and Canada, from big cities and small towns. They have "grown-up" together over the years. They shared many wonderful and perhaps a few not so wonderful experiences and as a result have become stronger and better individuals, all the while developing closer and richer bonds of friendship. Fortunately they got the "ODUM camp bug" and have continued up the ranks. They are now Counsellors, Junior Counsellors (although I wouldn't call them that if I were you) Counsellor Assistants and, Supervisors of our camps. They care deeply about the future of our camps and organization and are ready to contribute their time and effort. I am proud to know these individuals and look forward to working with them in the future.

Friendship and ODUM Camps... there really is a connection.

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ WEST ARKA

BOOK & GIFT STORE

ОЛЬГА І АНДРІЙ ЧОРНІЙ
і син АНДРІЙ — власники

- Книжки, журнали, газети, пластинки, машини до писання.
- Різьба, бандури, вишивки, полотна і шитки до вишивання.
- Обруси і полотна з українськими vzorami в гуртовій і подрібній продажі.
- Біжутерія, кераміка і кристали.
- Висилка пачок до всіх країн.

"АРКА ЗАХІД"

2282 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N9

Tel. (416) 762-8751

Олексій СВІТЛИЙ

ЗБЕРЕЖИ УКРАЇНУ

(Закінчення зі стор. 4.)

*І в нас впадає глибиною,
Як хвиля чистої води,
Завжди ми, матінко, з тобою,
І ти у серці назавжди.*

*Бережеш ти і славу, і рани,
І війною розстріляну ніч.
Про походи славетних гетьманів
Ще співає нездолана Січ.
Ти у мене на світі єдина
І про долю кажи, не кажи,
Боже мій, збережи Україну,
Україну мою збережи.*

Бл. п. ТИМОФІЙ КУМΠΑН

У першу сумну річницю нашого найдорожчого мужа, тата, діда й прадіда, бл. п. Тимофія Кумпана, який відійшов у Вічність 7 травня 1995 р., складаємо \$100.00 на пресовий фонд журналу "Молода Україна", як нев'янучий вінок на його могилу.

Дружина Параскевія Кумпан

ПІД НАЗВОЮ ОЛЕШКИ

Наша історія

Наше місто повноправно називається древнім. Відзначено його 900-річний ювілей, в якому відправною точкою взято згадку про Олешшя в Іпатьєвському літопису. Там йде мова про те, що літа 6592, (а це 1084 рік нового літочислення), князь Давид Ігорович, не одержавши спадщину після смерті батька, "Зая Гречники во Олешье, и зая в них все имение", тобто захопив Олешшя і забрав майно грецьких купців. Далі літопис повідує, що Великий князь Київський Всеволод, аби не переривати торгових зносин з сусідніми країнами, уладив конфлікт, давши ображеному родичеві у володіння Дорогобуж на Волині.

Можна припускати, що поселення Олешшя, як опорний пункт Київської Русі у нижній течії Дніпра існувало і давніше, як і те, що вціліло воно й після занепаду давньоруської держави під монгольським ігом. Але історичних згадок про Олешшя вже немає, бо воно втратило своє ключеве значення в торгівлі і зносинах з іноземними державами. Та люди не залишили вигідне й обжите місце, пронесли його ім'я через віки.

Інакше звідки б узялася Олешківська Січ? Нам достовірно відомо, що вона існувала тут з 1711 по 1728 рік. Запорозькі козаки шукали тут, у володіннях Кримського ханства, притулку, рятуючись від знищення, на яке їх прирекли російські царі. "Лихою годиною названо в козацькій пісні ті часи, коли запорожці "тулялись по турках та по каулках".

*Ой, Олешки, будемо довго вас знати, —
І той лихий день, і ту лиху годину
Будем довго, як тяжку личину споминати.*

У вигнанні козакам заборонялось не тільки укріплення будувати і тримати артилерію, а й церкву облаштувати. Обходились похідною з полотна та, як встановив історик Д. Яворницький, зробили очеретяну й викопали криницю (очевидно, на теперішньому Маркуциному березі).

Новітня історія Олешок починається через 55 років після Січі, коли землі Лівобережжя було приєднано до Росії. Уже 1784 року на місці Олешшя засновано Дніпровск, куди направляються на поселення біглі кріпаки.

З утворенням Таврійської губернії до її складу в числі 7 повітів входить і Дніпровський. Та не поривається зв'язок віків, бо повітовий центр не поступився історичною назвою і у XIX століття увійшов Олешками.

Бурхливо зростали і розвивались Олешки під час Кримської війни 1853–1856 років, коли містечко стало одним з пунктів постачання російської армії боєприпасами і продовольством. На західних околицях його виник цілий ряд так званих Слобідок, де селились відставні солдати й матроси. З часом Олешки перетворилися на важливий культурно-адміністративний економічно розвинутий центр повіту, який охоплював усю нинішню лівобережну Херсонщину.

В історичних описаннях дореволюційних Олешок часто звучить докір про засилля так званих "питейних закладів". Ще й цифрою підтверджується: олешківські купці держали майже 100 патентів на торгівлю. Це так. Але шинки в цьому числі відігравали далеко не першорядну роль. Річний товарооборот на 850 тисяч карбованців на початку XX століття місту забезпечувала в основному оптова торгівля товарами, що накопичувались на складах, а також крупні універсальні магазини. Безліч лавок, яток, що заповнили пристані й центральну площу, торгували товаром повсякденного попиту, нехитрими стравами та вином на розлив і виручку мали незначну.

Додамо, що на цей час підприємці й ремісники мали солідні доходи від овочівництва, перевозу, продажу промислових товарів. Хоч для жителів повіту головним заняттям залишилось хліборобство і скотарство, у самих Олешках діяли доволі значні промислові підприємства, серед яких виділялись завод шипучих напоїв, цегельні заводи. З усієї округи везли збіжжя на паровий млин та молоко на маслобойню. Працювали друкарня, гончарні майстерні, які виробляли черепицю. Вистачало замовлень для кузні, столярних і шевських майстерень. Славився продукцією рибозавод, де засолювали дніпровські оселедці, в'ялили й копчили тараню, виготовляли балик з червоної риби.

Мали Олешки розвинутий водний транспорт, перевіз давав пристойні доходи. Особливу касту склали моряки. Навчені в шкіперських класах Олешківської морської школи, загартовані в каботажних плаваннях, вони нерідко ставали матросами і капітанами океанських суден.

У навігацію на Дніпро, у Дніпро-Бугський лиман виходили до сотні дубів і шаланд. Ремонт і будівництво нових суден забезпечувала місцева верф. На стапелях працювали досвідчені майстри кораблебудування, адже не просто дотриматись вимог реєстру, щоб судно мало відповідну остійність, хороші морехідні якості.

Неупереджено, слідуючи тільки фактам, зобразити дореволюційні Олешки нужденними й забитими не вдасться. Напередодні першої світової війни у місті проживало близько 10 тисяч чоловік (не враховуючи хуторів і власне села Олешки). Жителів обслуговувала земська лікарня на 20 ліжок з 12 медпрацівниками. Була своя аптека.

Освіта, хоч і не загальнообов'язкова, однак була цілком доступною. У місті діяло 3 початкові земські школи, двокласна й однокласна, церковноприходські та кілька приватних. Популярним було 4-класне міське училище, відкрите ще у 1812 році. Спеціальну освіту давали ремісничі класи при міському училищі, жіноче професійне училище і двокласна морехідна школа. Гордістю міщан були чоловіча і жіноча приватні гімназії.

Про Олешківський монастир і церкви за заданістю комуністичної ідеології прийнято було говорити тільки як про засилля релігії, що мало свідчити про відсталість. І аж ніяк не про спадкоємність традицій, самотність народу, його прагнення до морального самоочищення.

На центральній площі височів краси неземної Введенський собор, збудований на пожертвування, коштом народу. Гордилися своїм храмом Божим жителі Олешок. Гарний був, звідусіль видний. З яскравими нелінійними фарбами фрескових ікон зокола, ажурними ковальними решітками на вікнах. Натхненні зодчі й талановиті майстри зводили храм. Для душі й потомків. Однак, нащадки виявились невдячними — не тільки не зберегли й не примножили, а й зруйнували. Обезглавлена снарядом під час війни церква ще міцно стояла. Але відбудувати її не дозволили, мов-

ляв, ремонту не підлягає. Розвалили стіни уже в 50-их роках, пустивши камінь на огорожу стадіону, а дехто й побудувався.

...Багато води сплило у Чайці і Конці за ці роки. Олешки поступились своїм найменням, невпізнанно змінили обличчя, розрісшись вшир і вгору, віддавши на догоду ідеології під знищення свою старовинну неповторність у будівлях, вулицях, храмах, але самотності не втратили. Як і колись, працювати й душевно щедрі Олешки, мирять у людському співжитті дітей різних народів, збагачуючи мудрістю. Нам треба багато знати, вдумуватись. В історію, усвідомити "хто ми, чийх батьків діти". Щоб не розірвати зв'язок часів, бути достойними своїх предків.

П. ПРЯДКА

Зібрав матеріали Леонід Ол. Кириченко

Катерина КВІТЧАСТА

ВІДЛУННЯ ТИСЯЧОЛІТЬ

(Поетичний погляд на полотна картин Сергія Степанова — молодого охтирського художника)

*А степ широкий! Чорні круки
Сидять на плечах скіфських баб.
І вечір гріє сині руки
Над жовтим вогнищем кульбаб.*

Л. Костенко

ЕСЕ

Поетичні рядки Ліни Костенко, на мій погляд, співзвучні пошуковим темам в творчості молодого охтирського художника Сергія Степанова, виставку картин якого відвідали нещодавно мешканці та гості нашого міста. Це друга вже виставка його в Охтирці. Перша теж проходила в залі краєзнавчого музею в серпні 1991 р.

EXHIBITION
ВИСТАВКА
АРХАІКА
СЕРГІЙ І. СТЕПАНОВ

Сергій Іванович Степанов народився 1963 р., навчався в охтирській школі No. 4. Харківський художньо-промисловий інститут закінчив в 1990 р. і став фахівцем по дизайну. Ще студентом захоплювався живописом і графікою. Уже в червні 1989 р. експонуються його роботи в Інституті Метрології м. Харкова на молодіжній виставці, а в грудні ц. р. — на харківській виставці "Автопортрет"; в квітні 1990 р. — концептуальна виставка "Пиття чаю в майстерні"; в листопаді 1992 р. — "Осінь виставка" (Київ); в квітні 1994 р. — виставка "Мальовнича Україна" (Київ-Миколаїв); в грудні 1994 р. і січні 1995 р. — виставка "Різдво в Харкові"; в квітні 1995 р. — виставка "Слобідський Великдень" (Харків); лютий-березень 1996 р. — знову виставка в Охтирці. Остання виставка земляка — авангард 20-30-их років, переспіви з пізнім символізмом П. Гогена, професора М. Бойчука та його учнів (Бойчукістів). Культурологічна концепція Сергія Степанова відбиває пафос епохи архаїки минулих тисячолітніх часів: Трипілля та Скіфії, шляхи аріїв — наших предків, природи та близьких до людини звірів. Це відкопування рештків минулого в часі, землі Геї — богині Родючості (в перекладі з грецького). Повернення первісних форм мистецтва, кохання, першого гріха. Виставка елітна — не для широкого загалу. Світ бачень Степанова — це другий паралельний світ, якого ми не бачимо і рідко відчуваємо, але це мистецтво Вічності. Воно відроджується Феніксом з полум'я і попелу минувшини в нашому часі — часі

шаленої індустріалізації та негілізму. Творчих робіт в Сергія небагато, але всі вони — один живий організм. Твори зроблені сучасним монументально-авангардним стилем великих форм, великого переселення народів тисячоліття тому, їх шляху до нового життя без посипання голови попелом.

Коли заходиш у виставочний зал, тебе охоплює дивне відчуття чогось незвичайного, небаченого, утаємниченого. Здається — тебе обіймає навстіж відкритий світ, де жодна мить часу не зникла. На полотнах картин переважає сизий фантастичний колір — колір молододі зелені, присипаний попелом минулого:

*Проїшли шляхами ураганими,
звели із попелу життя.
А степ все світиться курганами
й не дозволяє забуття.*

(Л. Череватенко)

І твори Сергія Степанова не дозволяють нам забути того, звідки і куди ми прийшли. Всі ми прийшли з пам'яті, з глибокої сивої давнини в сьогоднішній день цивілізації і маразму.

І той, хто відвідав художню виставку нашого сучасника, відчув себе на якусь мить в тім минулім житті, де мешкали в тісній близькості людина і дерева, птахи і трави, звірі і тиша, де ставали на коліна перед Вогнем і молилися йому; де відкрито перемагали або вмирили в поєдинках Зла і Добра.

Подумки я біля картини обдарованого земляка "Грифони біля скарбів":

*Світ був вельми гріховним,
Грізні левоорли —
Фантастичні грифони
надра гір берегли.*

(Б. Мозолевський)

Фантастичні сильні птахозвірі чи звіроптахи Сергія Степанова упевнено стоять біля скарбів далекої пам'яті, біля найглибших корінь нашого родоводу. Ніби про одне з полотен охтирського художника "Привид Скіфії" говорить у своєму вірші поет Дмитро Павличко:

Я з роду скіф. Я правнук Бористена...

Відвідувачі виставки картин Сергія Степанова ніби причастилися скіфським небом, не розсіченим блискучими ракетами. Подивилися на себе з другого боку. Подивилися на сьогоднішні орбіти, де стугоняють минулі століття в сизих тональностях штрихів молодого майстра пензля. І пораділи, що в нашому місті живе неординарна творча людина з таким дивовижним світоглядом. І наша щоденна буденщина на якийсь час полиняла, відійшла у тінь — у виставочному залі відбулося казкове дійство, яке наштовхнуло на роздуми про зміст і сутність людського буття на землі, на роздуми-медитації. Могили в стапах з вітрами розмовляють, на озерах гелгочуть гуси. Пливуть віки за віками.

Зеленаве місячне проміння, ніби відсвіт тих віків, ллється з полотен картин Сергія Степанова, чарує нас таємничістю, простором думки, плястиком кольорів,

де вібрують століття, де хочеться помолитися Сонцю, де проростають списами чи пташиними крильми стебла рослин, галузки дерев.

Основний принцип творчості охтирського молодого мистця: мистецтво не повинно бути просто імітацією вже створених кимось речей — мистець повинен бути творцем. Мені імпонує такий підхід до творчості, такий принцип, хоч цей шлях дуже нелегкий.

Сергій народився в творчій сім'ї: батько був художником, мати — вчителька української мови і літератури, сестра — викладач музичної школи. В сім'ї цій живуть взаємоповага, взаєморозуміння.

Творчих наснаг та дружнього оточення хочеться побажати цим людям. В період вивчення творчості Степанова в душі моїй народилися поетичні рядки:

Розриваєм попіл...

*У степах — могили, стоптана стерня.
Полини, мов стріли, на обніжках дня
пласт землі проткнули, пам'яттю зійшли
в голосі зозулі, в полум'ї їмлі.*

*Світ перевернувся зорями униз
І прийшла спокуса сумувать без сліз —
плакати зірками серед темноти,
та кудись тікає намір золотий.*

*Ми наздоганяєм подумки його —
й тіні там немає, де погас Вогонь...
Розриваєм попіл — Феніксом зрина
молодий неспокій, сива давнина...*

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛА "МОЛОДА УКРАЇНА"

Кумпан П., Торонто, ОН (у пам'ять чоловіка Тимофія)	100.00
Щербань К., Торонто, ОН	50.00
Юхименко О., Торонто, ОН	50.00
Міщенко А., Ст. Кетеринс, ОН	25.00
Глушко С., Торонто, ОН	25.00
Шелест, д-р В., Стітсвіл, ОН	25.00
Літвінова Е., Торонто, ОН (в пам'ять кума Антона)	20.00
Шелегон Ю. (Ворскло Віра), Ошава, ОН	20.00
Данильченко І., Міссісага, ОН (в пам'ять Василя Вінніченка)	20.00
Літвінова Е., Торонто, ОН (в пам'ять Палагії Оліференко)	20.00
Шапка Галина, Торонто, ОН	15.00
Коновал П., США	10.00
Свистун О., Міссісага, ОН	10.00
Коновал О., Арлінгтон Гайтс, Іл., США	10.00
Гавришків В., Вінніпег, МБ	10.00
Адамець В., Торонто, ОН	5.00
Гришко В., Голивуд, КА, США	5.00
Гайовий Ф., Веніс, Фл., США	5.00

Приєднали передплатників:

Олександр Харченко, Етобіко, ОН	1
Зіна Корець, Торонто, ОН	1
Катерина Щербань, Торонто, ОН	1
Тетяна Романишин, Вестон, ОН	1

О. ХАРЧЕНКО

ВІДЗНАЧЕННЯ ЯРОСЛАВИ ШАФРАНЮК

Президія СКУ нагородила Ярославу Шафранюк та померт-но її чоловіка Михайла Шафранюка медалею Св. Володимира Великого за їхню добродійну діяльність, зокрема, за створення Канадсько-Української Мистецької Фундації та за створення Фонду Допомоги Україні, в який вони особисто вклали один мільйон доларів. Фонд Допомоги Україні збільшується, оскільки в нього вкладають свої пожертви також інші меценати. Той фонд щороку призначає значні суми на добродійну діяльність в Україні, наприклад, недавно Фонд Допомоги Україні передав \$60,000 Товариству "Дітям Чорнобіля" на закуп медикаментів.

У суботу, 26-го січня 1995 року, Торонтонський Відділ Конгресу Українців Канади влаштував ювілейне прийняття на честь Ярослави Шафранюк з нагоди 91-ліття від її дня народження.

Голова Торонтського Відділу КУК — Марія Шкамбара назвала її "матір'ю української громади міста Торонто", бо ювілятка щиро вітає всю українську громаду у своєму домі, в якому тепер приміщуються: галерея КУМФ, канцелярія КУК — Торонтонського Відділу і Провінційної Ради, а також Генеральне Консульство України та головна канцелярія СКУ.

На ювілей Ярослави Шафранюк прибули представники багатьох українських організацій та установ, а також її рідні, друзі, прихильники, художники, дипломати.

Ювілятка була до сліз зворушена, коли її правнучата піднесли їй китицю квітів та заспівали многоліття.

З днем народження її особисто вітали та вручили почесну грамоту Уряду України, Генеральний Консул України в Торонто — Сергій Боровик та Консул Олександр Соботович. А також вітали: Голова Дирекції Фундації Допомоги Україні — інженер Мирон Барабаш, Голова СФУЖО — Оксана Бризгун-Соколик, владики Ізидор Борецький, владики Юрій Каліщук, представники інших організацій, в імені Української Спілки Образотворчих Мистців вітала Галина Новаківська, в імені Українсько-Канадського Дослідчо-Документаційного Центру вітав професор Василь Янішевський, в імені Радіопередачі "Молода Україна" вітала Валентина Родак, в імені Асоціації Діячів Української Культури ювілятку вітала магістер Аріядна Стебельська.

А честь вручити Медалю Св. Володимира Великого припала Президентіві СКУ д-рові Дмитрові Ці-

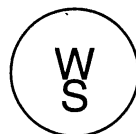
пивнику та Генеральному Секретареві СКУ інж. Ярославові Соколику. Ювілейну програму доповнили мистецькі виступи двох талановитих підлітків сестер-скрипачок Кречковських та молодого співака Ігора Ковальчука, який виконав пісню-присвяту Ярославі Шафранюк, слова і музику до якої написала Іра Дрогобицька.

На закінчення вечора всі учасники заспівали многоліття ювілятці, яка подякувала всім присутнім за прийому несподіванку, а через свою скромність, заявила, що вона не заслужила на таку ви-

соку честь та на таке величаве влаштування її дня народження. Минулого року, до речі, її нагороджено Відзнакою Президента України Леоніда Кучми.

Медалю Св. Володимира Великого — це найвища відзнака, якою може нагородити Президія СКУ особу або осіб, які спричинилися до розвитку української культури, науки та престижу й поліпшення української присутності в державах поселення.

Процедура щодо рішення нагородити даного кандидата в лавреати цією медалею забирає багато роботи і часу, з уваги на те, що всі Члени Президії СКУ, без огляду на віддаль їхнього поселення — в Австралії, Аргентині, Європі чи в Північній Америці — всі вони повинні дати свою згоду та про своє рішення повідомити Головну Канцелярію Президії СКУ листовно або факсом. Крім Ярослави Шафранюк, Президія СКУ цим разом нагородила Медалею Св. Володимира Великого професора Юрія Шевельова з Нью Йорку, д-ра Володимира Поповича з Парижу, Ярославу Шафранюк та померт-но її чоловіка Михайла Шафранюка нагородити Медалею Св. Володимира Великого за їхній великий вклад у розбудову українського життя в Канаді та в Україні, запропонувала Світова Федерація Українських Жіночих Організацій, що її очолює Оксана Бризгун-Соколик.

LENNOX

DEALER

SNIH

HEATING & COOLING LTD.
LONDON, ONTARIO

WALTER SNIH
President

Telephone
(519) 649-4964

Д-р Є. РОСЛИЦЬКИЙ

СЕРДЕЧНІ ПРИВІТИ від ЧОРНОБИЛЬСЬКИХ ДІТЕЙ на КУБІ

Перед великодніми святами голова Комісії Шкільництва втретє відвідав наших "чорнобильських" дітей на лікуванні у Тарара, на Кубі. Ротаційно перебуває там разом з батьками приблизно 350 дітей. Деякі із них, вилікувавшись, через кілька місяців повертаються в Україну, — інші, на лікуванні там уже понад 4 роки. В українській школі, яку вела дотепер Лариса Українська, навчається від 150 до 170 учнів. Школі бракувало всього, від олівців і крейди до підручників. Перед Різдом, у грудні минулого року, вперше вдалось привезти їм крейду і олівці та zorganizувати у Н. Марченко — голови контактного комітету, маленьку бібліотеку із 60-ти книжок. — Це завдяки пожертвам лондонських католицької й п'ятидесятницької громад, СУА з Ен Арбор, УПЛДМ, СКВОР, КШ та окремих благодійних осіб.

Св. п. Максим Український — "Добрий син України", жертва Чорнобиля.

— Радості не було границь... На новорічно-різдвяному концерті "вітали хлібом і сіллю", співали різних пісень, колядували, щедрували, ...ну й були арії з опер, "...і я сам не піду і тебе не пущу", що і завершилось бурєю оплесків, — усім на здоров'я. — Ніхто б не повірив, що деякі з тих дітей у критичному стані...

Щоб не було нікому кривди, усі дарунки розділено лотерійним способом. Сердечними словами Лариса Українська дякувала "усім тим добрим людям з Канади й Америки, які причинились до нашого радісного свята".

На великодню писанку їм доставлено ліки, вітаміни, шприци, мінерали, зубну пасту... дещо солодкого та різну літературу і журнали, вагою понад 160 фунтів. Деякі ліки передано прямо в руки хворих, інші ж, офіційно передано директорові шпиталю і лікарям, у присутності членів контактного комітету. Дарунки дітям знову роздали лотерійною системою, а кожен із 56-ти найбільше хворих, за шпитальними інформаціями, одержав за власноручним підписом, ще й \$10 (амер.). Книжки знову передано до бібліотеки в хаті Н. Марченко, яку жартівливо названо "Українським

Льотерея подарків у Тарара, Куба.

Освітнім Центром на Кубі". Неймовірно зворушливою була сцена роздачі "Рідношкільника", "Відгукнись" та інших журналів і газет, а особливо образочків Янгола Хоронителя, декілька сотень яких подарував особисто голова БУК Онтаріо — Б. Гула. Усі "рвались" за газетами і журналами, а діти, зокрема, просто виривали з рук образочки Янгола Хоронителя. А кому не стало, ті плакали, "бо ж не буде янгол охороняти мого здоров'я". Приходилось просити тих, яким попало більше образочків ділитись з іншими, обіцяючи, що наступного разу привезу більше... Кожен день Великодні вони святкували виїмково величаво... ділячись смачним величезним рожевим тортом.

Коротко перед поворотом автора до Канади цілим Тарара потрясла сумна вістка про смерть самотнього сина Лариси Української — Максима. Йому мати віддала 4 роки тому назад свою нирку. Тепер нирка відключилась. Максимові прийшлося піддатись ще одній страшній операції, — всього яких три тижні тому назад. Чекав на нового донора... Не дочекався. Два дні перед смертю автор подарував йому українського Робінсона Крузо, — "Син України", із дедикацією: "Доброму й вірному синові України..." На це, дякуючи, він сказав: "Я завжди був, є і буду добрим сином України..." Тіло його мати перевезла похоронити у рідному Києві...

Учні наших шкіл Комісія Шкільництва просить надсилати свої листи до дітей у Тарара на адресу "Рідношкільника", щоб при нагоді наступної поїздки їх передати учням української школи у Тарара.

Як рвуться за газетами, журналами й образцями Янгола Хоронителя.

А. БІЛАН

ПЕРШИЙ ЛАВРЕАТ ШЕВЧЕНКІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ з ДІЯСПОРИ

Лавреатом Державної премії України ім. Тараса Шевченка 1995 р. став відомий художник з Канади Микола Бідняк — член Спілки Художників України. Найвищу відзнаку держави він одержав за серію історичних картин і портретів подвижників українського народу: "Князь Данило Галицький", "Гетьман Іван Мазепа", "Довбуш", "Битва під Крутами", а також за цикл творів з іконопису "Чорнобильська Богоматір", "Спас".

Ініціаторами висунення майстра пензля на цю нагороду була редакція "Української культури", Спілка Художників у Львові та Ліга Творчих Спілок.

Микола Бідняк подарував одну з найвідоміших своїх картин "Чорнобильська Богоматір" Національному музеєві українського образотворчого мистецтва, полотна з пейзажами Канади — Міністерству культури України, Державному музею українського народного декоративного мистецтва та Комітетові з Шевченківських премій.

Грошеву частину почесної нагороди майстер передав редакції журналу "Українська культура", за що ми йому сердечно вдячні, а також Львівському обласному відділенню Українського фонду культури та Державному музеєві українського народного декоративного мистецтва.

Творчість Миколи Бідняка ще, на жаль, мало знана в Україні. Тому цілком закономірним виявилася активна зацікавленість нею музеями держави. Художник відгукнувся на запрошення багатьох з них і має намір надати твори для виставок у музеї Канева, Черкас, Дніпропетровська, Хмельницького, Львова, Івано-Франківська, Стаховська, Донецька, Крема-торська, Чернівців.

Ще одну турботу виявив Микола Бідняк, як член Світової асоціації мистців-інвалідів, що знаходиться в Ліхтенштейні: в Україні є чимало інвалідів, які не скорилися долі, прагнуть жити повноцінним життям і приносити користь людям, своїй державі. Так от, ті з них, які малюють ногами або вустами художник запрошує до участі в славнозвісній асоціації, яка може надати цим людям творчу і значну матеріальну допомогу.

Тож просимо надсилати пропозиції до редакції нашого видання, а ми, в свою чергу, передамо їх Миколі Біднякові.

На зустрічі у редакції мистець поділився своїми творчими задумами, а вони в нього грандіозні. Тож побажаємо цій мужній і мудрій людині, некрикливому українському патріотові й оригінальному художникові натхнення і сил у їх реалізації.

МИКОЛА БІДНЯК народився 1 лютого 1930 р. в Торонто (Канада). У 1937–1950 рр. проживає в Європі. Кілька років свого дитинства проводить в Україні. У 1945 р. внаслідок нещасного випадку втрачає обидві руки, але не втрачає сили духу і мужності, мріючи стати художником.

Здобуває мистецьку освіту в двох мистецьких закладах Канади: 1950–1954 рр. у Провінційному Інституті Технології та Мистецтва в Калгарі, 1956–1958 рр. в Онтарійському Коледжі Мистецтва в Торонто. Працює творчо в малярстві, графіці, у релігійному станковому

та монументальному мистецтві.

Почав виставлятися з 1959 р. Твори експонувалися на виставках в Канаді, США, а також у Женеві, Мадриді, Стокгольмі, Лондоні, Римі, Токію.

Здійснює творчі подорожі до Мексики, Англії, Швеції, Німеччини, Іспанії, Угорщини.

Член УСОМ-у, Міжнародної Асоціації художників, які малюють вустами та ногами. Світова асоціація з садибою у князівстві Ліхтенштейн сприяє повноцінній творчості художника.

З 1991 р. приїздить в Україну. Влаштує персональні виставки.

Має численні нагороди міжнародного значення, між ними: Бронзову медаль на виставці у Парижі, Відзнаку Університету в Нью-Йорку, Апостольське Благословення Папи Римського Павла VI (1960, Ватикан).

У 1993 р. став професором Львівської Академії мистецтв. З 1994 р. — член Львівського відділення Спілки художників України.

Михайло ЛЯХОВИЧ

*микола бідняк
без рук творить красу
яку ми з руками
творити не спроможні
микола бідняк
багатий хоч без рук
і нас які з руками
збагачує
микола бідняк
у канаді народився
під канадським прапором стояв
податки платив
але канадцем ніколи не був
микола бідняк
повернувся в україну
без рук
з серцем*

НІНА САЄНКО

(Від Ред. — *Познайомтесь! По Канаді подорожують мисткині Ніна Саєнко та Леся Майданець, влаштувавши виставки своїх творів, а також децю з творів покійного Олександра Саєнка. Українське Торонто було захоплене творами "Трьох поколінь Саєнків": Олександра Саєнка, його доньки Ніни, та її доньки Лесі Майданець. На виставці експонувалися гобелени, килими, панно інкрустовані соломомою. Із Торонто мисткині запросили з виставкою відвідати Калгері.)*

різноманітні техніки (гобелен, килим, інкрустація, вибійка) вона поєднує з мистецтвознавчою роботою. Ніна Саєнко бере участь у всеукраїнських та міжнародних виставках з 1978 року, є членом Спілки художників України, твори зберігаються у музейних колекціях та приватних збірках.

Микола Стороженко — заслужений діяч мистецтв України, професор, лауреат Державної премії ім. Т. Г. Шевченка України

Творчість Ніни Саєнко (1944 року народження, Борзна Чернігівської області, Україна) розвивалась в особливих умовах, в сім'ї, де панувала висока культура мистецького життя, де був народжений феномен Саєнків, основоположником якого був народний художник України Олександр Саєнко. Відкриття нової творчої форми: технологія і образ через вічний матеріал соломомою, став своєрідним стилем в архітектурі та монументальному мистецтві.

Цю форму і мислення продовжує і розвиває в своїх творах Ніна Саєнко. Вони сповнені глибинним змістом, зрозумілі народові, адже виток їх — джерела народного мистецтва, яке генетично зв'язує нове з інформатикою минулого. Свою творчість, яка об'єднує

Ніна Саєнко мала щасливу долю — гідний приклад в особі батька, який своєю творчістю унаслідок зв'язок професійного і народного мистецтва, високу культуру художнього мислення і налаштованість на традиції національної культури. Чи не від батька, відомого художника України Олександра Саєнка, виробився у неї потяг до пошуку досконалих форм у різних видах і жанрах мистецтва, в першу чергу в інкрустації соломомою та килимарстві. Скрізь вона хоче виявити і пізнати себе, шукаючи того заповіданого, що визначає мистця. Зачаровує Ніну Саєнко містерійне диво творіння. Панно, інкрустовані соломомою, відрізняються чіткістю композиції ("Зачарований світ", 1989; "Кохання", 1989), тонкою стилізацією форм ("Чорногузи", 1989; "Зустріч", 1989), своєрідною орнаментикою і ритмікою ("Орнаментальна квітка", 1986), стриманим вишуканим кольоритом ("Весна", триптих, 1989). Гобелени, килими Н. Саєнко сучасні за характером образного мислення й традиційні за належністю до композиційного ряду. Вони подивляють гармонією кольорів ("Пташина розмова", 1984), чіткими ритмами ("Полудень", 1984), лінійними структурами ("Квіти і птахи", 1988). У деяких із них начувається відгомін традицій рідної їй Чернігівщини ("Рожевий цвіт", 1987; "Веселі квіти", 1988).

Здібна, вдумлива художниця працює у широкому творчому діапазоні — від складного тематичного гобелена ("Козацька балада", 1991), спокійних симетричних композицій з вивіреним малюнком ("Думи мої, квіти мої", 1988; "Святковий", 1989), складних за кольористичною гамою, гармонією тональних сполук ("Світанок", 1990; "Весна", 1991) до феєричної казковості у килимі "Купальська ніч", 1990. А яка легкість, розкутість панує у композиції "Український килим"! Скільки традиційно-народного спостерігається у портреті Кобзаря! Кожен її твір своєрідний, неповторний, чарівливий.

Ніна Саєнко на піднесенні, у розквіті творчих сил. Так творити далі, нових творчих здобутків побажаємо їй.

Олександр Федорук — кандидат мистецтвознавства

Д-р Євгенія Пастернак на фоні гобелену, закупленому на виставці творів трьох поколінь Саєнків у Торонто, з грамотою, що їй надало д-р Є. Пастернак Посольство України в Оттаві, за всесторонню допомогу у скріпленні української державності. Грамоту підписав посол Віктор Батюк.

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ

СВОЄ ДЖЕРЕЛО

Східна мудрість твердить: людина починається з мистецтва. Точніше — з уміння бачити, чути й сприймати. До цього я додав би — талант людини бере початок з любові.

І нині у своїх роздумах, уявленнях відчутно бачу те джерело — це струмок, з якого починається мистецьке захоплення Лесі Майданець. Кажу це тому, що мені випало щастя бути знайомим з її дідом, воістину дивовижним художником — Олександром Ферাপонтовичем Саєнком, писати про його творчість. А вона з дитинства мала інше, незрівнянне щастя — жити в оточенні барвистого розвою народної творчості.

І як це добре, як необхідно людині мати змалку своє джерело!

Дідусь-художник — один із тих, хто найбільше уваги приділяв естетичному вихованню Лесі. Разом малювали, розглядали книги та ілюстрації до них, альбоми з українського декоративного та народного мистецтва. Разом бралися до роботи над гобеленами, інкрустацією.

Кажуть, ніби існує космічний закон: що народжується в душах, потім з'являється в дійсності, в житті. Забігаючи наперед, скажу, що так, напевне, сталося і в творчій долі Лесі Майданець.

Певний час вона захоплювалася грою на бандурі й співом. Закінчила музичну школу. Та вже десь у дев'ятому класі (невдовзі після смерті дідуся) переважив потяг до живопису. Після закінчення десятирічки дівчина працює у Київському художньому інституті на кафедрі реставрації і водночас відвідує заняття першого курсу, де живопис вели знані художниці і педагоги Валентина Виродова-Готье та Віра Барінова-Кулеба.

У роботі, роздумах і сум'ятті минув напружений рік. І наступного, 1987 року, Леся вступає до Львівського державного інституту прикладного та декоративного мистецтва на факультет художнього текстилю.

— Ткацтво, розписи на тканинах, розмальовування писанок, — говорить Леся, — то моя щоденна наука жити, пізнавати себе і світ. З такими думками я, мабуть, і обрала собі дипломну роботу: "Художник Олександр Саєнко". Думаю, його традиції знайдуть продовження у моїх мистецьких пошуках.

Мені щастило неодноразово бачити і вдивлятися у роботи Лесі Майданець, зокрема, в її гобелени, батйки, писанки. Все тут відчутне — і композиція, і лінії, і особливо кольори. Поєднання їх, — це диво дивне: синьо-голубий впереміж з охрою, з темно-зеленим та підсвіченим... Важко передати словами. А колір для художника — найважливіше. Це те чуття міри,

Олена (Леся) Майданець.

що і вирізняє талант.

Придивімося хоч би до її гобеленів: "Плянета-писанка", "Древо життя", "Червоне і чорне", "Купальські вогні", "Всевидюща Богородиця" тощо. Яке розмаїття, які переливи земного і космічного!

Або ж ось гобелен "Світе тихий, краю милий", де на зеленому тлі цвітуть охристі та жовто-рожеві розливи листя.

Не обминула художниця увагою і місто, де здобувала освіту і вигранувала своє світобачення. Старовинний Львів... Йому подарувала краплю серця, назвавши розпис "Сонце у вікнах міста Лева".

До речі, саме у львівському інституті відкрив її казковий, космічний світ писанки графік Ігор Ярославович Боднар.

Звісно, були і залишаються у молодій майстрині й інші вчителі. Скажімо, народна художниця Марія Примаченко вчить її відчуття народного колориту, земної та природної мудрості, а Ганна Собачко-Шостак — космічності та образності колориту.

На одній із художніх виставок у книзі вражень я прочитав рядки відвідувачки з Москви, присвячені Лесі Майданець:

*Дівчина ясна, дівчина світла,
Мов незабудка в траві непомітна,
Кожною миттю серце чарує,
Кожної миті щастя дарує...
Світлий талант твій, певне, від Бога,
Хай тобі стелиться щасна дорога.*

Справді щирі побажання людей небайдужих і схвилюваних її роботами. І слова такої сердечної підтримки, як чисте повітря для художника.

Та не можна обминути ще одну болючу проблему. Маю на думці матеріал, з якого творяться роботи художниці, — нитки, полотно, вовна, різні барвники. Де їх добути? І в яку ціну сьогодні вони обходяться? Можна лише поспівчувати, замислившись над тим, у якому становищі опинилися нині майстри. Суцільна скрута і жербрацтво...

І все ж бачу за роботою Лесею Леонідівну Майданець-Саєнко. То вона за ескізами, над якими любить працювати найбільше, то за ткацьким верстатом, що дістався від діда, то за розписами, то з "Кобзарем". Бува, бере в руки й бандуру — і з-під срібномовних струн лине улюблена мелодія "Вечір надворі, ніч наступає..." За нею — друга, третя. Їх, наче ниток у гобелені, безліч у пам'яті художниці, бандуристки, творця.

журнал "Жінка".

Михайло ЛЯХОВИЧ

ХРЕСНА ДОРОГА УКРАЇНЦІВ БОСНІЇ

*"Ой горе тій чайці — небозі,
що вивела діточок при битій дорозі..."*

Вступне слово (скорочено) Любомира Белея до збірки поезій М. Ляховича "Хресна дорога українців Боснії".

Минають роки, десятиліття, століття, а гірка алегорія І. Мазепи однаково вичерпно характеризує українське буття. Так вже повелось, що биті шляхи української історії мають численні трагічні повороти: це розпач Полгави і Батурина, трагічна велич Маківки і Крут, відчай голодомору і Чернобиля... Навіть, коли шляхи нещастя оминуть Україну, то часто обпалюють обійстя й душі українців у світі. Кривавий вихор на теренах Боснії та вулицях Вуковару спопелив українство в колишній Югославії.

Серед світової української діаспори доля українців Боснії, здається, є найбільш драматичною. Перша група переселенців із Галичини, гнана від рідних порогів нестатками й безземеллям, прибула до міста Прнявор у 1890 році. Тут їм довелося прочекати аж три роки, перш ніж австро-угорські чиновники спромоглися нарізати землю, власне повбивати палі серед дрімучих боснійських пралісів. Безглузде чекання на приділ землі, а далі виснажлива праця по викорчовуванню лісу помітно надірвала вітальність української громади. Однак, вже на початку ХХ ст. українці Боснії в надзвичайно жорстких умовах не лише зміцніли економічно, але й починають дбати про своє духовне життя: будуються церкви, монастир, заснуються філії товариства "Просвіта", організуються каси взаємодопомоги тощо. Значну допомогу в організації культурного і господарського життя українців Боснії надав митрополит А. Шептицький, який побував тут в 1902 році.

Можливо, життя української громади в Боснії і нічим особливим не відрізнялось би від життя українців в Чехії, чи, скажімо, Австрії, якби не преславутий балканський синдром. Драматизм, ба, навіть трагізм українства в Боснії криється в геополітичній специфіці регіону: нечисленна греко-католицька громада потрапила в жорна суперництва православ'я, католицизму та ісламу. І серби, і хорвати за певних історичних обставин намагалися використати українців якщо не для досягнення своїх стратегічних цілей, то бодай аби звалити на них вину. Всяка зміна в політичному житті Боснії мала драматичні наслідки для української людності. Так, сербський провід першої Югославії змусив покинути Боснію багатьох свідомих українських інтелігентів, яких було звинувачено в "австрофільстві". У роки II-ої Світової війни в рамках хорватської "домобрани" було організовано Український легіон, який повинен був воювати на східному фронті*. Однак, боснійських українців не пустили в Україну, а кинули на боротьбу з партизанами Й. Тіто.

У повоєнний період це послужило причиною масових репресій та переселення українців з Боснії на Захід (головним чином до Австралії) та у Воєводину (Сербія). До Воєводини перебралося 8 тисяч, а до Австралії виїхало 5 тисяч. У Боснії залишилося приблизно 7 тисяч українців**. Здебільшого це літні особи.

Це був непоправний, але й не останній удар по українській громаді Боснії. Війна, що розгорілася по розпаді комуністичної Югославії, спричинила катастрофу в культурно-освітньому житті українців Боснії та Хорватії. Знищено приміщення Союзу русинів і українців у Вуковарі, його архіви та бібліотеку, розграбовано фонд народних костюмів та музичних інструментів культурно-освітнього товариства ім. О. Костельника. Припинилася діяльність українських товариств у Вуковарі, Петровцях, Міклошевцях, Славонському Броді (Хорватія), Прняворі, Баня Луці (Боснія)... А нащадки тих переселенців, що перед століттям прибули в Боснію, шукаючи кращої долі, гинуть в окопах безглуздої війни та нидіють в австрійських і німецьких таборах для біженців.

Михайло Ляхович народився 13 червня 1959 р. в місті Сремська Митровиця, бувша Югославія. Скінчив Академію мистецтв по живописі. Мав численні виставки в бувшій Югославії. Паралельно пише вірші. В 1993 році вийшла в світ його перша збірка спогадів і віршів, тематика яких — життя українців у Боснії. Зараз проживає в Торонто.

* * *

*Колись давно, початком століття
Вирушив в дорогу сумний похід.
Чоловіки, старці, жінки з діточками
З порожніми руками, шукаючи хліб.*

*Рушили вони, шукаючи хліба,
У пошуки краю, де кривди нема,
Де нема пана, де нема раба,
Де нема сліз і горя нема.*

*А зараз той похід відпочиває
У тіні столітніх боснійських лісів.
На їхніх могилах бур'ян виростає,
Погнили хрести — це одинокий слід.*

*І я син того нещасного люду,
Який спочиває в боснійській землі.
І я мандрую тим самим шляхом,
Яким колись вони вирушали в світ.*

* Горбач О. Великдень у бачванських українців / Християнський Голос. — Но. 16–20. — 1962.

** Зарубіжні українці. Довідник. — К., 1991. — С. 213–214.

марія валига живе
у старенькій хаті в лісі
частина народної мудрості
у лісі живе
забута людьми
частина народної пісенності
у лісі живе забута дітьми
краплина українського моря
сама у лісі живе

Боснія, 1990 р.

стоїть темний люд
перед церквою в лішні
дерев'яною і чотиригранною
що давно згоріла
стоять убогі русини
знімивши шапки
стоять босі хлопчики
і по-галіцейськи закручені жінки
а над ними тризуб
викарбуваний руками хлібороба
дмитра мороза
володимирський тризуб
виготовлений мозолистими руками
над головами темного люду
висить

Вуковар, 1990 р.

у прняворі церкву зруйнували
вночі щоб ніхто не бачив
прняворську церкву зруйнували
а знали
що вона для нас означає
там століття переселення
ми святкували
там слава Україні
після столітнього мовчання
ми гукали
там дмитро васильович промовляв
і захищати нас перед загрозами
обіцяв
на ній плита стояла
в честь митрополита андрея
який тричі у тій церкві бував
у прняворі церкву зруйнували
у прняворі помилку предків
ми нарешті
збагнули

Відень, травень 1993 р.

Вслід за журавлями
Я полетів,
Поранені крила,
А в серці біль.
Позаду лишилися

Боснійські ліси,
Яких корчували
Наші діди.
Позаду лишилась
І наша рілля,
Яку заливали
Піт і біда.
Вслід за журавлями
Стелиться путь,
Спокуси долі
На мене ждуть.
Позаду лишився
Калиноньки цвіт,
Якого доглядали
Понад сто літ.
Позаду лишився
І наш Вуковар
В наплечник вмістився
Лише Кобзар.

Торонто, серпень 1993 р.

Зі збірки "Канадські будні" — ще не друковані вірші.

I

обмаль часу
на розмову
на пораду
на молитву
на любов
обмаль часу
на зайві речі
обмаль
часу

III

коли люди забагато сміються
щось не те
коли люди заголосно сміються
сміх заглушує плач
і тоді плачу
ніби немає
а є
я певен
що є

V

я хочу бути свободним
незалежним від будького
за свою свободу
я готовий жити
за свою свободу
я готовий вмерти
за свою свободу
я готовий вбити
але хто мене зможе
від моєї свободи
визволити

ВЕСІЛЬНІ ДЗВОНИ ТАРАСА ЛІЩИНИ Й НАТАЛІ ДИКОЇ

В неділю, 30 червня 1996 р. відбулося величаве весілля прекрасної молодої пари — Тараса Ліщини й Наталі Дикої. Молодий — син Леоніда й Раїси Ліщинів з Торонто, а молода — донька Богдана й Марії Діких з Гамільтону. Вінчання відбулося в Українському Православному Соборі св. Володимира в Гамільтоні. Чудово співав Церковний Хор. На весілля Тараса й Наталі прибули гості з далека і близька, так що Собор св. Володимира був заповнений вірними так, як на Великдень, десь понад 500 осіб. Лише дружок і дружоків було 7 пар! Весільна гостина

проходила в розкішній залі "Кармен", що в горішній частині Гамільтону. Серед весільних гостей були також і найбільш визначні діячі української громади, які напевно входять до рубрики "Хто є хто в українським суспільстві".

Вітаємо Наталю й Тараса з одруженням і бажаємо щастя, здоров'я та гарних діточок на поповнення рядів Юного ОДУМ-у.

*Редакція й Адміністрація
"Молодої України"*

Нижче подаємо "Слово батька молодого" — Леоніда Ліщини:

МОЄ СЛОВО НА ВЕСІЛЛІ СИНА — ТАРАСА ЛІЩИНИ І НАТАЛІ (ДИКОЇ), 30 червня 1996 р., Гамільтон, Канада

Шановні присутні! Дорога весільна паро!

Ваша мама Раїса, я і вся наша сім'я вітаємо вас у цей знаменний день. Сердечно вітаємо тебе Наталю в нашій родині.

Вітають вас також родини Ліщинів і Шапок, що живуть в Канаді, США і в Україні. Зокрема, вітають вас дідусь Касян і бабуся Феодосія Ліщина з Чикаго.

Жаль, що нема між нами, дідуся Андрія Ліщини. Доля не судилась йому дожити до цього дня. Шкода, що нема і дідуся Герасима Шапки. Він нездоровий.

Наталю і Тарасе! Наші побажання у день вашого вінчання підсумовує ось цей вірш присланий з України:

*Бажаємо вам соняшних ранків;
Чистих світанків;
Променів сонця у ваші віконця;
Чистої ласки, душевної казки;
Щастя без ліку та довгого віку!*

*Хай дні ваші будуть веселі, щасливі,
Хай родяться діти хороші, вродливі;
Хай вірних вам друзів життя посилає,
Хай щира любов у серцях не згасає!*

Тарасе і Наталю! У цей історичний час: 5 років після краху Імперії Зла; 5 років після того, як Україна стала незалежною державою; 2 дні після того, як Верховна Рада у Києві прийняла нову Конституцію України, бажаємо вам довгого і щасливого подружжя. І пам'ятайте, що ви нащадки святого князя Володимира Великого і святої княгині Ольги; що у ваших жилах пульсує кров гетьманів Хмельницького і Сагайдачного.

Пам'ятайте, що ви правнуки Шевченка, Франка і Лесі Українки; що ви з того самого народу, що і сучасні борці за утвердження державності України: Кравчук, Кучма, Лук'яненко, Горинь, Чорновіл, Морозов. Пам'ятайте, що українці — народ державний. І

як би ви — Наталю і Тарасе — цупко не вросли, у гостинну канадську землю, завжди пам'ятайте про це і передайте дітям своїм, а вони хай перекажуть своїм дітям!

Тарасе! Ти з малих літ в ОДУМ-і. Довгі роки трудився для цієї молодіжної організації. Влаштував літні табори для юних одумівців.

Наталю! Ти багато літ танцюєш в ансамблі "Чайка". А тепер танцюєш сама і навчаєш молодших членів ансамблю. Ви обоє є також активні в інших площинах українського громадського життя. Працюйте і далі. Працюйте для Церкви. Працюйте для організації. Працюйте для громади. Праця для свого народу — це праця благородна, свята! Вона теж скріплюватиме ваше родинне життя.

Україна стає на ноги. Але щоб вона утвердилась і стала вповні вільною, демократичною державою в сім'ї європейських народів, ще потрібно багато розумної, відданої праці.

І як скоро прийде той час, коли в Україні підуть у забуття безбаченки і яничари; коли народ стане повним господарем на своїй землі; коли за словами Шевченка: "Врага не буде супостата, а буде син і буде мати, і будуть люди на землі", залежить до певної міри від кожного з нас тут присутніх, включаючи вас Наталю і Тарасе. Тому виконуйте свою частину праці чесно і послідовно, щоб цей благословенний день прийшов в Україну якнайскоріше. І як писав Володимир Сосюра:

*"Любїть Україну, як сонце, любїть,
як вітер, і трави, і води...
В годину щасливу і в радості мить,
любїть у годину негоди.*

*Любїть Україну у сні й наяву,
вишневу свою Україну,
красу її, вічно живу і нову,*

і мову її солов'їну."

Щоб подружжя було стійке і щасливе, шануйте одне одного. Шануйте своїх батьків і рідних. Будьте терпеливими і вмійте прощати одне одному; вмійте прощати своїм рідним і близьким.

Тарасе! Щоб у родині були завжди любов і тепло— та, візьми Наталю за руки хоч раз на день, усміхнися, глянь глибоко, глибоко в її очі і промов ось ці чудові, романтичні слова Володимира Сосюри:

Я люблю тебе, мила, за те,
Що в очах твоїх море синіє,*

*Що в очах твоїх сонце цвіте,
Мою душу голубить і зріє.*

*За волосся твоє золоте,
За чоло молоде і відкрите.
Я люблю тебе, мила*, за те,
Що не могу тебе не любити.*

** В оригіналі — друже.*

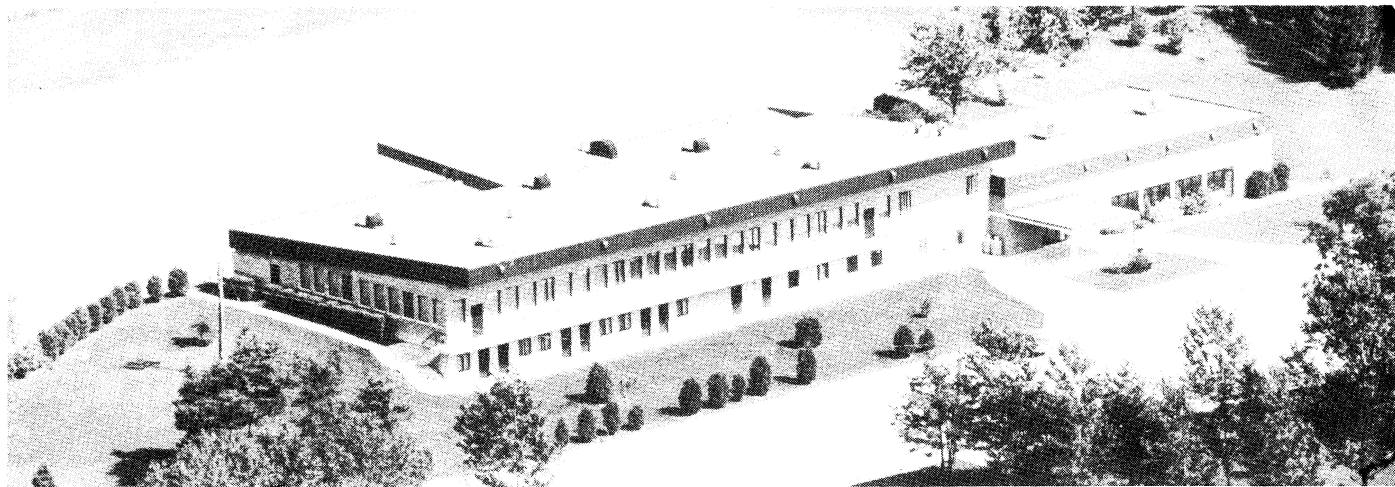
*Л. Ліщина,
30.06.1996 р.*

"UKRAINA" VACATION RESORT INC. "УКРАЇНА" ВІДПОЧИНКОВА ОСЕЛЯ

Resort: R. R. 1 (Gore Road), Dorchester, Ont., Canada N0L 1G0

Tel: (519) 659-2963

БАЖАЮТЬ ПЕРЕПИСУВАТИСЯ

Торонтський адвокат Юрій Данилів, як Голова Комітету Приятелів Криму, декілька разів відвідав Крим, роблячи заходи видати історію півострова. Під час його перебування в Керчі, Юрій Данилів потрапив на репетицію місцевого ансамблю бандуристів "Веселка", під керівництвом Ольги Савицької. Як добрий турист, він сфотографував учасників репетиції, які виявили бажання переписуватися зі своїми ровесниками закордоном. На їхнє прохання подаємо їхні адреси:

Дементєва Марина, Україна 334518, Керч, вул. Горького, 27, кв. 29

Слідуючим особам: Анищенко Тетяна, Кубарева Наташа, Бічерова Нелля, Кураць Євгенія, Ковалюк Захарій, Кізілова Ірина, Шуломов Валерій, Коваль З. та Вінник Іван — можна писати на адресу:

Україна, Керч, вул. Дзержинського, 31а

Полюшкина Вікторія, Україна 334502, Керч, вул. Заречная, 30, кв. 22

Бандуристки на репетиції.

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

ЛИСТ з БІБЛІОТЕКИ в ДОНЕЦЬКУ

Редакція газети "Молода Україна"

Направляю статтю для Вашої газети. Була б дуже вдячна, якби Ви її надрукували і з нею могли б познайомитися читачі Торонто, тому, що саме мешканці цього міста сприяли відкриттю у Донецьку такої чудової бібліотеки канадсько-українського центру.

З повагою

Олена Башун — заст. директора

Вельмишановні панове!

Звертаємось до Вас з інформаційним листом про стан справ по національно-культурному відродженню на Донеччині і сподіваємось на встановлення взаємозбагачувальних контактів та співпрацю з Вами.

Протягом останніх років важливі зміни відбулися в житті українського народу. Україна стала незалежною державою і почалася її розбудова.

З боку широкого громадського загалу, природно зріс інтерес до української книги, історії України, її культурної спадщини.

Час уже нарешті зібрати до купи духовні багатства, створені народом не тільки в Україні, а й поза її межами. Сьогодні з'явилася довгоочікувана можливість відкрити українському читачеві духовні здобутки свого народу.

Саме тому свої зусилля бібліотека зосереджує на збиранні та розкритті національно-культурних досягнень свого народу.

Нещодавно в бібліотеці створено зал українознавства, де збирається українська книга, яка видана не тільки в Україні, а й поза її межами. Фонд зарубіжної україніки формується виключно з надходжень від української діаспори. Ми звернулися до всіх, хто вважає, що книги, призибувані не одним поколінням українців за кордоном, краще прислужаться Україні, коли будуть в її бібліотеках і справжні українці відгукнулися. Вже більше 2,500 книжок надійшло до бібліотеки від українців всього світу. Ми готові розв'язати книгообмін з українською громадською бібліотеками, надсилаючи книжки, видані на Донеччині.

Можливості використання культурних здобудків української діаспори з кожним днем поширюються на Донеччині. У 1994 році в Донецьку гостинно відчинила двері "Бібліотека канадсько-українського центру", при сприянні Товариства Канадські Друзі України (осередок Торонто). В бібліотеці представлено більше 12 тисяч книжок, зібраних Товариством серед діаспори.

Ця бібліотека унікальна, бо тут зібрані книги і журнали виключно з української діаспори, які видані поза межами України, а також англомовні видання.

Розбудові Української держави, національному відродженню українського народу сприяє і допомога Міжнародного фонду "Відродження" Дж. Сороса. Нещодавно виділено кошти на реалізацію двох проектів — створення Українського культурологічного центру і інформаційного центру "Відкрита бібліотека між Сходом і Заходом".

Український культурологічний центр, розташований

в бібліотеці, розробляє дві програми "Міст" та "Народознавство". А це налагодження різноманітних зв'язків з діаспорою, проведення конференцій, семінарів, зустрічей з письменниками, видання і репрезентація українознавчих книжок, вивчення та розвиток народних традицій, обрядів, створення нової школи краєзнавців та народознавців. Готові прийняти Ваші пропозиції щодо співпраці і проведення спільних конференцій та семінарів.

Понад 12 мільйонів українців живуть нині за межами України: 7 — у державах колишнього Союзу і 5 — за дальшими кордонами. І вони не байдужі до подій в Україні та мають бажання духовно єднатися, спільно творити, вільно користуватися культурними здобутками українців, створеними в усі часи і на різних землях.

А це можливо тільки при створенні єдиного інформаційного простору, чому сприятиме реалізація проекту "Відкрита бібліотека між Сходом і Заходом".

Бібліотека працює над автоматизацією бібліотечних процесів. Створена локальна обчислювана мережа, в якій працює 14 комп'ютерів і сервер.

Ми шукаємо партнерів для обміну інформацією та налагодження телекомунікаційного зв'язку як з громадськими українськими об'єднаннями, так і з бібліотеками Канади. Якщо Ви спроможні допомогти у вирішенні цього питання, або допомогти у встановленні контактів з бібліотеками, де є відділ української літератури, або працюють українці, будемо дуже вдячні.

Перші паростки співробітництва вже маємо. Розпочато листування з деякими громадськими організаціями та бібліотеками. За програмою "Freedom Support Act" Ради міжнародних Наукових Досліджень та Обмінів (International Research Exchanges Board) з вересня 1994 року на двохрічне навчання та вивчення досвіду американських бібліотек поїхала співробітниця нашої бібліотеки Лариса Титова, яка перебуває в Остинському університеті штату Техас.

Сподіваємось на ваше сприяння у розшуку організацій, які спроможні фінансувати гранти для обміну делегаціями з метою спільного взаємозбагачення, допомоги у розбудові незалежної України, національно-культурному відродженні, розвитку культури, стажування в канадських бібліотеках.

Бібліотека спроможна отримати грант в Україні від Міжнародного фонду "Відродження" Дж. Сороса для вивчення досвіду роботи бібліотек Канади або участі у науковій конференції. Для цього необхідно підтвердження можливості бібліотеки прийняти нас.

Більш повне уявлення про бібліотеку і культурологічний центр Ви зможете мати, ознайомившись з проспектами та статтями в газетах "Свобода" (1 вересня, 16 листопада 1993 р., 20 травня 1994 р.), "Новий шлях" (Торонто, 17 грудня 1994 р.).

Ми готові здійснити ознайомчу поїздку по Східній Україні, взявши на себе організаційні питання, але фінансова обмеженість не дозволяє всі фінансові витрати взяти на себе.

Сьогодні перед нами відкривається неосяжний простір для праці в ім'я майбутнього України. Впевнені, що тільки разом ми зможемо якнайскоріше розбудувати молоді незалежну Україну і вона займе належне місце

серед держав світу.

Олена Башун — заступник директора бібліотеки.

Україна, Міністерство культури, Донецька
державна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К.
Крупської 34055 Донецьк вул. Артема, 84
Телефон: 93-01-66 (директор)

Я полюбила журнал "Молода Україна" і її доброзичливих творців, тому і турбую, надсилаючи есе про молодого телановитого художника-земляка, та трохи своїх найкращих віршів; турбую і перепрошую за цю турботу — вона з дружніх почуттів і глибокої поваги, вона з довіри і праці.

Щиро Ваша

Катерина Квітчаста

Добрий день, шановні пані і панове!

Пише Вам Олексій Олексійович Матвієнко із Іллічівська. На Вашу адресу я вийшов за допомогою Міжнародного Канадського Радіо (РЦ), з яким я маю зв'язок. В грудні я став переможцем (перше місце) вікторини РЦ. В нагороду отримав фірменний годинник.

За фахом я електромеханік і радіотехнік (Таллінське морехідне училище). Працював по багатьох спеціалізаціях і на різних посадах. Життя не було солодким. Може це і дало мені право розуміти і відтворювати життя в усіх його проявах, але це вже дар від Бога. Вірші пишу ще з дитючих років, причому пишу і українською, і російською мовами. Друкуюся в нашій пресі, виступаю на вечорах, на телебаченні. Але збірку видати не можу, бо не маю таких грошей. А я уже 3 роки на інвалідності і в даний час примушений вести жебрацьке життя, хоч маю високу кваліфікацію, ерудицію і інтелект. Та ніхто не надає мені відповідну роботу. Отож і не маю я ніякого, ні соціального, ні морального захисту. Бо лікувати наші лікарі мене не хочуть — нема долярів. Ліки мені за 50% їх вартості відпускати відмовляються. Путівку в санаторій не дочекаєшся. Гуманітарну допомогу, яку місцеві структури отримують від Вас і з других держав продають за гроші населенню. Отож інваліди в своїй державі остаються приниженими і обездоленими — людьми третього сорту. Бо люди другого сорту, це ті, що працюють і ще щось отримують. А мені дуже боляче, що я відпрацював 34 роки, а зараз не можу реалізувати своїх здібностей, щоб я не ждав подачок від держави. І я не один такий. Отож і шукаю спонзорів, щоб хоч би не пропало те, що є не моєю особистою власністю, а здобутком народу.

Якщо знайдете потрібним, можете надрукувати цього листа.

Висилаю Вам доробок своїх віршів під псевдонімом Олексій Світлий. Дуже Вам вдячний. З повагою

Олексій

Одеська обл., Іллічівськ, Першого Травня, 8, кв. 32
Матвієнко О. О.

Шановний пане редакторе!

Мене звати Андрій Очередник. Мені 18 років. Я живу в місті Растові (це 80 км від Києва). Я навчаюся в На-

ціональному технічному Українському університеті. Мені цікаво слухати та читати новини про Канаду, її мешканців, а також про українську громаду в Канаді.

Шановна редакція "Молодої України"! Вашу адресу я почув по РСІ. Дуже прошу Вас, будь-ласка, допоможіть мені знайти друга (чи подругу) в Канаді, який хотів би листуватися зі мною українською мовою. Я також вивчаю німецьку мову і можу писати листи німецькою. Обіцяю відповісти на всі листи, які я отримаю. Сподіваюся, що Ви допоможете мені.

Дякую Вам за те, що прочитали мого листа. До побачення!

Україна 255530, Київська обл., м. Растів
вул. Героїв-Танкістів, 2, кв. 20, Очереднику Андрію

Шановна Колегія журналу "Молода Україна"!

Пише до Вас Наталя Турукало (Чаговець) із України. Ваш змістовий журнал я перечитую із начала до кінця. Його мені надсилав мій рідний брат Павло Чаговець, який жив в місті Торонто із 1951 року і був Вашим довголітнім передплатником "Молодої України".

В Різдвяні Свята, 3 січня 1996 року його не стало, помер на серце. В березні йому було б 69 років. Немає слів виразити цю біль втрати...

Він дуже переживав за долю українського народу, любив свою Україну, своїх рідних. Його щире, добре серце хотіло чимось допомогти. І Він разом із своєю чуйною дружиною Вірою допомагали всім своїм рідним в Україні, відсилали пачки дітям Чорнобиля, давали кошти на ліки дітям-сиротам (Фонд Дітей Чорнобиля).

Пів року пройшло, як останній раз Він був на своїй рідній землі, яку так любив. Ходив по землі своїх предків на Харківщині, де пройшло його дитинство. Особливо його хвилювало місто в котрому я живу. Красний Луч — це місто шахтарів, в якому дуже погано з водою, не чисте повітря, дороговизна, бачив всі наші труднощі, особливо скрутне становище із медициною. Все це Він сприймав з біллю до серця.

Смерть передчасно забрала його від нас назавжди.

Він був добрим українським патріотом, щирим жертводавцем. В Торонто проживає його хороша сім'я: дружина Віра та четверо дітей. Всім їм земний уклін від мене, а Тобі братику хай канадська земля буде легкою. Спи

Св. п. Павло Чаговець з сестрою Наталею Турукало та її подругами в Україні.

спокійно. Царство Тобі Небесне і вічна Тобі пам'ять.
Дуже хочу побути у Тебе біля могилки...

12.01.1996 р.

ПАМ'ЯТІ ЧАГОВЦЯ

*Не стало мого братика на світі
Не стало чоловіка і татка
Оставив Він опучечку любиму
Якій хотів присвятити життя.*

*Не стало битись серце мого брата
Відразу стало темно на землі
Забрав Господь його в Різдвяні Свята
Мабуть були в нього гріхи дуже малі.*

*Не стало в світі доброї людини
Яка хотіла жити для других*

*О, Господи, навіщо забирати?
Від своїх друзів, рідних, дорогих?
Радився на землі Ти українській
І в ній пройшло дитинство до війни.
Хай буде легкою земелька канадійська
А в пам'яті Ти житимеш завжди.
Прощай любий братіку, прощай
Не вірю, що тебе уже немає
Ти через рік приїхав обіцяв
Як пережити втрату цю не знаю?...*

Висилаю фото, де мій брат Павло, поруч я, із своїми подругами на українській землі.

Хай Вам щастить, шановна Колегіє журналу, творчих успіхів, та щастя Вам і Вашій родині.

Турукало Наталія

ДОКТОР ГАННА ЯНІШЕВСЬКА (1904–1995)

(У першу річницю)

У Торонті в четвер, 22 червня 1995 р., відійшла у вічність світлої пам'яті д-р Ганна Янішевська, дівоче прізвище Равич, славна дочка Полтавщини. У глибокому смутку вона залишила сина, професора Василя Янішевського з дружиною Мілею, внуків: Марка й Роксолянку з родинами та правнуків. Крім родини покійної, болісно сприйняли сумну вістку про її упокоєння члени колишнього Товариства Прихильників Українського Державного Центру в Екзилі, члени Уряду Української Народньої Республіки в Екзилі, члени Катедральної Громади св. Володимира, земляки-полтавці та вся зорганізована українська громадськість у Торонті. Відійшла у вічність українська патріотка-соборниця, віддана діячка ідеї державної незалежності України, лагідної вдачі хороша людина, добра мама та дорога бабуся і пра-бабуся. Була вона членом багатьох українських організацій та належала до найбільш благородної категорії серед українського жіноцтва — до Визначних Жінок України.

Народилася св. п. д-р Ганна Янішевська 1904 року на Полтавщині, в селі Багачка, в сім'ї лікаря Миколи Равича. Була вона учасницею подій на Софіївській площі в Києві 22 січня 1918 року, коли після довгої неволі Український Народ проголосив державну незалежність.

На тій площі вона була свідком проголошення акту Соборности Українських Земель 22 січня 1919 року.

Непоталанило тоді борцям за українську незалежну державу — після програних Визвольних Змагань Уряд Української Народньої Республіки і Армія вийшли на еміграцію.

Молоденька Ганна Равич тоді працювала стенографісткою в Раді Республіки (так називався екзильний Парлямент Уряду УНР), в Тарнові, в Польщі, пізніше родина Равичів переїхала до Чехословаччини, де обидві доні: Ганна і Зоя — пішли вчитися на Карлів університет у Празі.

Студентка медицини Ганна Равич 1924 року вийшла заміж за агро-інженера Івана Янішевського. Медичні студії вона завершила 1930 року.

Працювала лікарем і хірургом на Закарпатті. Під час II-ої Світової війни, коли Чехословаччину окупували німці, д-р Ганна Янішевська, примусовим порядком переїхала в Німеччину, де працювала лікарем-хірургом до 1951 р., аж до виїзду в Канаду.

У п'ятницю, 23 червня 1995 року відбулася панахида за спокій душі покійної в похороннім заведенні Кардинала на вулиці Аннет, а чин похорону відправили в суботу, 24 червня в Катедрі св. Володимира, настоятелі Катедрі отці Петро Бублик і Богдан Сенцьо та настоятель церкви св. Анни Федір Легенюк, з участю Катедрального хору. Поховали св. п. д-р Ганну Янішевську на цвинтарі Проспект у Торонті, де від 1972 р. спочивають тлінні останки св. п. інж. Івана Янішевського, підполковника Армії УНР.

Після похорону, в Інституті св. Володимира відбулася тризна, якою проводив Марко Янішевський — внук покійної. Складаючи співчуття родині, о. Федір Легенюк підкреслив, що покійна, проживаючи в Пансіоні ім. Івана Франка, давала іншим добрий приклад своєю скромністю і шляхетною поведінкою, культурою, інтелігентністю. Була вона глибоко віруючою християнкою. Отець Легенюк заявив, що "наше ХХ ст. звихнулося, пішло не по тій лінії, якою йшли наші

предки – батьки, діди і прадіди. І коли ви зустрічали таку людину, якою була покійна д-р Ганна Янішевська, ви усвідомлювали, що не все ще пропало, ще є надія для нашого спільного добра, віри і народу".

В імені Фондації ім. Симона Петлюри на тризні промовляв близький співробітник покійної по лінії Українського Державного Центру в Екзилі Арсен Степанюк —

Голова Канадського Товариства Сприяння УНРаді. Він заявив, що відійшла від нас невтомна політично-громадська діячка, яка своєю вірною діяльністю заохочувала інших до праці на громадському полі. На службі Української Народної Республіки в Екзилі вона була відданою патріоткою-соборницею. За свою культурно-громадську й журналістичну діяльність, вона була нагороджена Шевченківською меда-

лею, а як Член Президії Української Національної Ради була відзначена Почесною Грамотою Урядом Української Народної Республіки в Екзилі.

Спи спокійно, дорога мамо, бабусю, пра-бабусю, дорога посестро! А спів пташиний розповідатиме Тобі про Твою любов Полтавщину! Нехай канадська земля буде їй легкою!

О.Х.

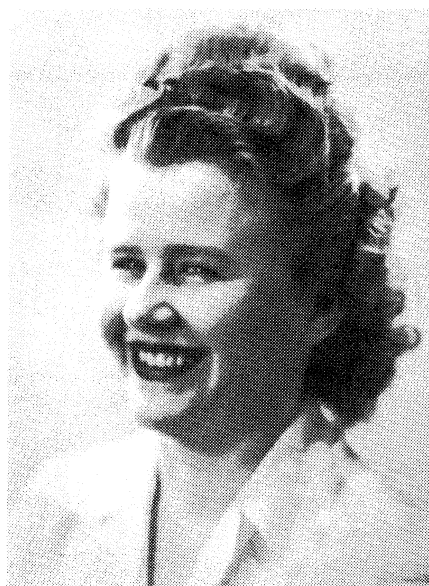
АННА СЕМЕГЕН

(1922–1995)

У Торонто 15 листопада 1995 р. померла св. п. Анна Семеген. Біля її ліжка, перед її відходом у вічність в лікарні зібралися її діти і внуки, яких вона любила понад усе на світі: донька Марина і зять Михайло, внучки: Касандра, Анастасія й Аріядна, донька Славка, син Володимир, невістка Оля і донька Наталка. Не було біля неї лише 3-річної внучки Тамари та 1-річного Петруся (Петром також називався її чоловік).

Понад 2 тижні родина, яку об'єднувала любов до мами і бабусі, щодня і щовечора перебувала біля її ліжка в лікарні, сподіваючись, що вона видужає і повернеться додому та все буде, як колись... Натомість прийшов час попрощатися, від них відійшла найдорожча людина і вони залишилися сиротами.

Тяжкий то був рік для родини Семеген. Як каже приповідка: "Нещастя приходить по трійці." Весною минулого року якийсь п'яний наїхав на двох осіб із їхньої родини, під час їхньої вечірньої прогульки. Літом минулого року собака покусала третього члена родини. Ті два нещастя завдавали тяжких переживань Анні Семеген. А в серпні минулого року лікарі виявили в неї страшну хворобу... Знаючи, що така хвороба означає та яких наслідків можна сподіватися, вона почала готуватися до другого життя та до зустрічі зі своїм покійним чоловіком Петром, який упокоївся 11 років тому.

Народилася св. п. Анна Семеген 23 березня 1922 року, в селі Середнє Велике на Львівщині, дев'ята дитина в сім'ї Катерини і Михайла Патала. 1936 року поїхала відвідати свого дядька, який проживав у Франції, в місті Лейон, з метою заробити трохи грошей і повернутися в Україну. Але не так сталося, як гадалося. Вибухла II-га Світова війна і Анна вже ніколи не змогла повернутися додому. У Франції працювала нянькою у французькій сім'ї. 1948 р. вийшла заміж за Петра Семегена. У січні 1952 року Петро й Анна Семегени з двома доньками прибули в Канаду кораблем. Поселилися в Торонто. А через 2 місяці народився син Володимир. Родина Семегенів включилася в громадське життя при Катедрі св. Во-

лодимира, в ОДУМ-і, в УНО, в Буковинським Клубі. Допомогали своїм землякам переїжджати з Франції в Канаду. 1960 р. народилася донька Наталя. Того ж року відкрили крамницю, мали успіх. 1984 року на дачі в Гакстоні несподівано помер чоловік. Св. п. Анна Семеген продовжувала бути діяльною в громадському житті, в бізнесі, втримуючи зв'язки зі своїми земляками, друзями і рідними. Проживала в тій хаті, що купила з чоловіком 1975 р., аж до смерті 15 листопада 1995 року. Панахиди за спокій душі св. п. Анни Семеген були відправлені 18 і 19 листопада в Похороннім Заведенні Кардинала, з участю близької і дальшої родини, багатьох її приятелів.

Хоч родина бажала, щоб замість квітів на свіжу могилу присутні жертвували на Дітей Чорнобиля, проте біля її домовини було дуже багато гарних і запашних квітів. Покійна, до речі, любила квіти, які вирощувала і в хаті, і в городі.

Похорон відбувся в Катедрі св. Володимира в Торонто. Чин похорону відправили о. Богдан Сенцьо, о. Петро Бублик та о. Василь Макаренко, з участю чоловічого хору.

На похорон прийшло багато людей. Поховали св. п. Анну Семеген на цвинтарі св. Володимира й Ольги, на Оселі "Київ", в Оквіл, біля могили її чоловіка.

Після похорону відбулася тризна в родинному ресторані "Ukrainian Savan".

Програму тризни проводив Григорій Гільчук, кум покійної. Від ОДУМ-у співчуття родині склала Валентина Родак. Світлої пам'яті Анна Семенген відійшла з життя, але її добрі літа, її лагідна усмішка, її ввічливість назавжди залишаться в її

дітей і внуків, яких вона виховувала з любов'ю. Наступного дня після похорону світлої пам'яті Анни Семенген її родина була на ще однім похороні, щоб віддати останню шану людині, якої родина не бачила в житті і не знала, а лише знала рідних

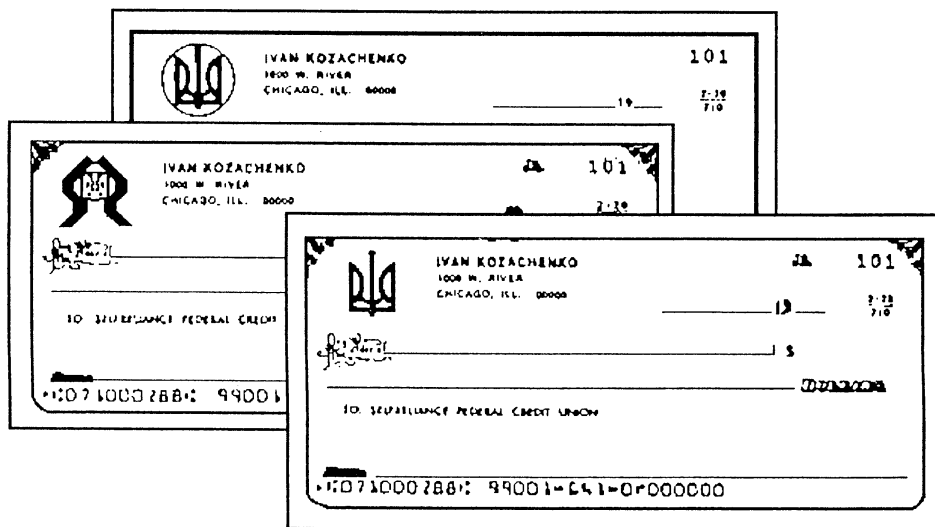
тієї людини, з якими провела багато часу в залі чекання у Вестерн лікарні.

Спи спокійно дорога матуся і бабуся!

Вічна їй пам'ять

Віра СОКОЛОВСЬКА

"УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ"

УКРАЇНСЬКІ ЧЕКИ
(ДРЕФТИ) та інші чеки
МОЖНА ДІСТАТИ
В УКРАЇНСЬКИХ
КРЕДИТОВИХ
КООПЕРАТИВАХ.

КООПЕРАТИВНІ ЧЕКОВІ
КОНТА Є КРАЩІ
ЯК ЗВИЧАЙНІ ЧЕКИ.

Українська
Федеральна Кооперативна Каса
"Самопоміч"
Selfreliance
Ukrainian Federal Credit Union

- Трансакції є безкоштовні.
- Не вимагаємо мінімального сальда на конті.
- Перших 150 дрефтів даром, при відкритті нового дрефг конта.
- Заробляють дивіденду.
- Дрефти мають копії.

2351 W. Chicago Ave.

Chicago, Ill. 60622

Tel.: (312) 489-0520

СТИПЕНДІЙНА КОМІСІЯ ПРИ ЦЕНТРАЛЬНОМУ КОМП'ЮТЕРІ ОДУМ-у
ЗАКЛИКАЄ СТУДІЮЮЧУ ОДУМІВСЬКУ МОЛОДЬ
ПОДАВАТИ АПЛІКАЦІЇ НА СТИПЕНДІЇ.
ЗА АПЛІКАЦІЯМИ НА СТИПЕНДІЇ ПРОСИМО ЗВЕРТАТИСЯ НА АДРЕСУ
ГОЛОВИ СТИПЕНДІЙНОЇ КОМІСІЇ:
V. Pedenko 18 Hendreson Ave., Thornhill, Ont, L3T 2K3 CANADA

MOLODA UKRAINA

Ціна 2.50 дол.
в США і Канаді

If not delivered please return to:
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

20-ТИЛІТТЯ ОДУМІВСЬКОЇ ВІДПОЧИНКОВОЇ ОСЕЛІ "УКРАЇНА" та ЗУСТРІЧ '96 ОДУМ-у США Й КАНАДИ

з українським громадянством, присвячена

П'ЯТІЙ РІЧНИЦІ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

відбудуться у днях від 30-го серпня до 2-го вересня 1996 року
на одумівській оселі "Україна", Лондон, Онтаріо в Канаді.

ПРОГРАМА:

П'ятниця, 30-го серпня 1996 р.

8:00 год. веч.: Товариська вечірка молоді.

Субота, 31-го серпня 1996 р.

10:00 год. ранку: Спортивні змагання з легкої атлетики, гольф,
мішаний бейзбольний турнір — Mixed Baseball Tournament;
6:00 год. веч.: ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНКЕТ з нагоди 20-тиліття оселі "Україна".
На заставі гратиме оркестра "Нове покоління".

Неділя, 1-го вересня 1996 р.

10:30 год. ранку: Служба Божа;
12:00 год. дня: Дефіляда одумівських відділів.
**УВАГА ОДУМІВЦІ ! НА СЛУЖБУ БОЖУ і НА ДЕФІЛЯДУ
ПРИБУДЬТЕ В ОДНОСТРОЯХ !**

12:30 год. дня: Спільний одумівський обід;
2:00 год. дня: ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ членів Капелі бандуристів
ім. Тараса Шевченка
й одумівського танцювального ансамблю "Веснянка".

Продовження спортивних змагань.

Увечорі — Традиційна одумівська ватра.

Голова Організаційного комітету одумівської Зустрічі '96 — **Віктор Ліщина.**

Тел.: Business: (416) 234-9111, Fax: (416) 234-9114.

Голова Ювілейного комітету 20-тиліття оселі "Україна" — **Іван Данильченко.** Тел.: (905) 274-2249.

Готель: **Ramada Inn**, 817 Exeter Road, London, Ontario M6E - 1W1.

Кошти: \$72.00 за ніч за кімнату на 4 особи.

Резервації готель прийматиме до 30 липня 1996 року. Тел.: 1 (519) 681-4900 або 1-800-303-3733.

Резервуючи кімнати, повідомте, що ви від ОДУМ-у — Ukrainian Democratic Youth Association.